

309.116

వత్రిక దినము ప్రకటించబడును

VOL. 11.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ నవంబరు నెల 30 వ తేది శుక్రవారము

No. 201

సంపుటము. ౪.

పింగళ నామ సంవత్సర కార్తిక మాస బహుళ ద్వితియ ౨.

సంచిక ౨౦౦

సర్వవృత్తిక విజనంజీవిని.

(శిష్యుడు లేదా మామూలు)

56

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండగలది. ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండగలది. ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండగలది.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండగలది. ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండగలది. ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండగలది.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు లేదా మూడు ప్యాకెట్లు పోస్టేజి ఇవ్వాలి. ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు లేదా మూడు ప్యాకెట్లు పోస్టేజి ఇవ్వాలి.

NOTICE

(955)

Our marginally noted Salt Pans situated in Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollar and Athiput Factories will be sold. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto.

Vollar Factory License No. 34 32 19
Athiput Factory License „ 10 3 20
Mothay Venkanna Garu,
License Holder,
Ellore - Kistna Dt.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE

SOLD EVERYWHERE.

Our Catalogue sent free on application.
Amrutanjan Depot, Madras & Bombay.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము సర్వవృత్తికము

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి కల 0-8-0.

తలకొప్పల మామూలు.

పార్శ్వపు నొప్పిల గార

చోలను, వాయువు

పోలు పొగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండవలసింది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమున

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

OTTO DILBAHAR BEG

THE

PERFUME OF ORIENTALS

DELIGHTFUL & LASTING

(రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.)

ఆటో దిల్ బహార్.

(రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు దుని కనునగునది, సాటిలేని చున్నోజ్జు మగు సువాసనగలది.

ఆల్కాహాలుగాని, రాయముగాని, చేర్చబడకనే సిద్ధము

చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని రిండుపులు చిలుకరించినచో, మనోగ్ధునగు

సువాసన ని స్తులకరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

దిన్నెపైజా (అర (దాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0

మధ్యరేఖము పైజా 1-దాం „ „ 0-12-0

పేరొకపైజా 2 „ „ „ 1-4-0

పెద్దపైజా 4 „ లేక 1/2 బెన్న „ „ 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధులగు ప్రతిపాత్రులూ దొరజను. దీనికి

అనేకమగు నకలు నెంట్లు కలవు. కావున, రాము కొనునపుడు సీసాపైజా

ను, కార్డుపైజాను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరున పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో

దిల్బహారుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగునవారికి

ప్రాసినచో అణాకిమ్మకుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

హాల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జమ్మామసీదు బొంబాయి.

తామర తైలము

పెట బ్యా 1-కి 0-6-0

మా తామర తైలము

ఒక్క డబ్బీను ఆరు

అడాలకుకొనినాల్గుడు

పారులు రాచిన యెడల

తామర నిర్మూలమగును

నయ్యును

అడాల తిరిగి

తీసికొని వచ్చును.

ప్రతియింట నుండవలసింది.

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు

అగు యోగ్యమైనది. సుగంధము చలువజేయును.

వెండ్రుకలు నాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు

జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ప్రకటనము

(955)

చెంగల్ పట్టు డిస్ట్రెక్టు, యెల్లూరు సర్కిల్,

వల్లూరు అత్తి పట్టు ప్యాక్టరీ లో ఉన్న

మాతాలూకు మార్జిన్ దాఖలా ఉప్పు వాములు

విక్రయించ దలంచినాము. గాన కావలసిన వారు

యీదిగున చిరునామా దారుగారికి వ్రాసినయెడల

కోరిన పంపుమీ పొందగలరు.

హాజరీ: టై సెన్సు నెం 34- య 32-19

అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిపో 10- య 3-20

మోతే వెంకన్నగారు,

టై సెన్సు హెబుల్దారు,

ఏలూరు, కృష్ణ జిల్లా.

కారణం బ:— ఇది శ్రీధర్బోధిని యను నాటకము.

సంఘమరాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జాపబడినది.

అందరు జదివితగలయును. కల 0-4-0 పోస్టేజి వేయ.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు

మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును

గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెప్పు మొదలగునవి

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,

(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

అయ్యో,

అత్యవ్యాధి నక్షత్రములను గుర్తించిన అట్లాను ప్రచురించబడినట్లు మీరెరిగిన, పత్రికా ముఖమున లెల్పబడెద.

ఒక యువాధ్యాయుడు

II

తెజవాడ బ్రాహ్మణేశ్వర సభలు.

అయ్యో,

17-11-17 వ తేది గల "ఆంధ్రప్రకాశిక"యందు "సభాసభ్యులు" అను తలపాత్ర గల కాకత్యవ్యాధిగారి వ్యాసమును అందువలన పత్రికాధిపతుల ప్రధానవ్యాసమును కడు విస్మయము కలుగజేయుచున్నది. వారు వ్రాయుట వారు వ్రాసినదే నిజమని మీరు చిరువుగ్రోకుచు ఆనందింతురు రెండును వింతలే. కాదనిగాని "చవటపల్లి"లోనుండి వ్రాసిగా సభాసభ్యులను తిలకించి వ్రాసిరా అని సంభయముకలుగుచున్నది. తాము ప్రకటించిన పత్రికలోని ప్రముఖు లెప్పుడు వచ్చిపో, ఎప్పుడుండిపో, చాదరిగారెందురా? ఎంత పామురా అంటే, గ్రుడ్డివాడు ఒడ గెలిచి పెద్దదిరా! అనుకొంటున్నా. పట్టాభిషిచారాయ్యగారుండిన హనుమంతరావు గారుండరా అనుకొని వ్రాసేరేగాని చాదరిగారు హనుమంతరావుగారిని చూచిరా? వారు రానేలేదే. వేంకటస్వామ్యపంతులుగారిది గాగలవారు ఇందుకే వచ్చిరని చాదరిగారు చెప్పగలరా? చాదరిగారు మెచ్చుకొనెడి సభపట్టిలో చాదరిగారింకరా? అయ్యో ఇండియనులోచేరి తాళములు వేయువారును వారియను యాయలును గారా సభగూడెద. మీ కాసన నిర్మాణ సభాసభ్యత్వ పరాజయము లోకమును ముంచివేయునా? కాసన సభ్యత్వాపరాజయపు కడుపుమంటచే సంఘమును చీల్చి దేశద్రోహమున కొడికట్టి నాడుతులమని లోకమును ప్రమింపజేయుచున్నది కేకపిట్టెగారి నాయకు పెట్టిగారూ! వారనికట్లు దేశద్రోహక బ్రాహ్మణేశ్వర లెరుంగనిదాడు. తమ యామోదమున నడిచుంచిన చవటపల్లిలో కూర్చుండి లిఖించిన సరియగునా? లోకమెందురా? మీరు క్లాఫిండు సభ నిజమయిన ప్రజానాయకుల సభయా? అధికారుల రావలెను? ఏలూరు నలు దేశప్రతి గుడివాడ డిప్రీటుముగ్గిస్ మొదలగు వారందరు ఏలూరులే అది "అభిషియల్ కాన్ఫరెన్సు" అనుట కేమిసందియము? రెండవసభలో కొందరు బ్రాహ్మణులు వచ్చియుండినందున; అట్టివారిని ప్రేక్షావిధాన లెక్కించవచ్చును. అది చాదరిగారి తీర్పులననే తెల్లగురుచున్నది. బ్రాహ్మణేశ్వర సభలోని అధికార వర్ణమువారి పట్టిక: పి. నాగయ్యరావు నాయకుగారు (గుడివాడ డి. ము. సభకు ముఖ్యకార్యదర్శి), కో.కా.లక్ష్మణరావు నాయకుగారు, తాయి నుబ్బరావు నాయకుగారు, తెజవాడ యందుండి. పి. డబ్ల్యు. రి.నాథ లోకల్ ఫండు బుడిమియల్ అన్న డిప్రీటు మొట్టునుండి అందరు నాయకు ఉద్యోగులును. పెద్ద తీర్పు ప్రకటించుటకు గ్రంథవిస్త్ర భీతిచే విరమించితిని. ఇట్టి యధికార వర్ణమువారి సమావేశమును జేసి దానికి ప్రజానాయక సభ నని పేరుడుటయు ఇతరులను విమర్శించుటయు ఎంత సమంజసమో లోక మెందుగును.

యధార్థవాది,

III

కాళహస్తి సభ.

దేశవిద్రోహుల దుండగములు.

అయ్యో,

నేను నుదగాను మెయిలు, జస్టిసు, ఆంధ్రప్రకాశిక ఆంధ్రప్రతికలలో వ్రాయబడిన వృత్తాంతములను జదివితిన. నేనును అసభ్యునియంటి. ఈ యల్లరికంఠకును కారకులు జేయుచున్నారాయుడుగారు. ఈయన పానుగంటి రామారావుగారి క్రింద నాకరు. ఈతని చేతిక్రింద నుండువారిని, ఈయన గామారావులను ఎం. పి. గారి సేవకులను ముప్పది అంతునొందిన భయ పానుచేయుటకయి ఒంటిగంటకు ముంకుగానే ఈయనకుని తోడ్కొనివచ్చి 16 కాళ్ల మంటపము కట్టి మునుపందెట్టెను. వీరిని ఏరిధముగా గోల చేయవలయు గొట్టెను చేయుచుండెను. రామారావుగారి నాకరులలో గారు జ్ఞాపకమున్నంతకంట వారు పేరుల నిచట వ్రాసెదను.

రాయదుర్గం రంగయ్య, పామరకృష్ణాజీ, పిట్టలఅప్పన్న, అడపాలచెంచయ్యగారుకు రాయయ్య, దరవాజ ప్రేమారి, గాజుల పట్టాభి, నూరగారి రంగయ్య, మేల్పూరిచంగన్న, గరికిపాటి హనుమంతు, నారాకెట్టిపత్తి, గాలి వరదయ్యలయ్యకు కృష్ణయ్య, గాలివరదయ్య, అములూరి వేంకటసుబ్బయ్య, వీరే అజ్ఞలను రెండు వహించుటకయి వచ్చివారు.

సభ కాంగ్రెసు-లీగు-స్క్రీము నంగీకరించువారికే నని నోటీసులలో ప్రచురించబడినప్పుడును, అధికారమున కొప్పు కొనినవారు వెల్లిపోవలయు ననియు, వెల్లిపోనివో ప్రేక్షకులు గామాత్రముండ వలయుననియు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు మురారి చంగయ్యగారినివచ్చును ఈ మునుస్వామి నాయకు కనుసంజ్ఞలను జేయుచు తనమనుష్యులచేత నల్లరిచేయించుటకు కారణం చేసి! దేశహితైషు లుపహించిన నాలుగు తీర్మానములలో మొదటిది యుద్ధములో రాజుగారికి జయముకలుగుగాకయని, రెండవది మాంటేగూగారి కాహ్వానము. నాలుగవది మహాదాత సోదరుల విమోచనమును గురించి, ఇక మాడవ తీర్మానము వివాదాంశమే యని అనుకొనెదము. అప్పుడు గౌరవాన్నడైన పెద్దననిసి చేయవలసినదేమి? మొట్టమొదట ఈ తీర్మానమున లెనకు యిచ్చును లేనప్పుడును, దాని నామోదించునారే ఈ సభలో నుండవలసి నప్పుడును లేచిపోవలసి నది ఉత్తమపురుషుల లక్షణము. లేచిపోయి వేరొకసభను వ్యతిరేకముగా చేసికొనుట గౌరవనీయు. అటులగాక సభను పాడుచేయుటకయి అల్లరి ప్రారంభింపవలసిన మనుష్యులు సభ్యత్వ కర్తృలూ? మూల్యతే సభలో నున్నప్పుడు మాడవతీర్మానముపహించువరకును చేచియుండి దాని ప్రతిఫలించి ఆసభలో లెన మనుష్యులే సభికులుగా గలరని ఈమునుస్వామిగారు పత్రికల కింగ్గిషులోను తెలుగులోను వ్రాసినమాట నిజమే యయి నవో దానినోడించి కాంగ్రెసు విధానామోదకులకు తలవంపులకు కలుగజేయరాదా? అటులచేయక అన్ని మర్యాదవర్తకులను వదలి వేసిన మనుష్యులను, చాటుననుండి వారిచే నీపనులకు జేయించిన ప్రాత్యానాథులను నేనునవలయునో పాతకులే నిశ్చయించెదరు గాక.

ఈ దుర్మార్గమును గనుగొనియే సభానిర్మాహులు సభను పాడుచేయ నీయక తమ పనులను ప్రారంభించిరి. సభాధిపతి నెన్నుకొనిరి. ఆయన యువవ్యాసముచరువడెక. ఆయనచే మాడు తీర్మానము లుపహించిపబడెను. నాలుగవ తీర్మానము సెక్ సాహెబు, నొక నాయకు గారు ఉపహించిరి. సంఖ్యాధికులచే నది ఆమోదిత మయ్యెను. సభాధిపతికిందనములలో సభముగి నెను. అల్లరి మొట్టమొదటి నుండియు ఈ రామారావుగారి సేవకులననే జేయుచు నుండినమాట నిజము. సభాధిపతి ఉపన్యాసము ముస్మాతికపాట్లు విసబడకుండ జేసివారని నే నంగీకరించెదను. ఈ గోలవలననే కాంగ్రెసు-లీగు విధానము గురించి ఆర్థును ముచ్చటించవలసినదానికి నిద్రలో ముగించిరనియును నొప్పు కొనుచున్నాను. కాని అగ్రాసభాధిపతి నియామకమును వెంగయ్యగారి లెప్పుడుపహించి, వేంకటాచారిగారి రెండు కామోదించి సభ్యులందుకు సమ్యుతిచిరి అప్పుడు తీరాజుగారు సభాధిపతులయినారు. ఆయన యువవ్యాసము చరువ బడినది. నాలుగు తీర్మానములనును సంఖ్యాబాహుళ్యముచే నంగీకరింపబడినట్లాయన. సంతకము పెట్టియున్నారు. ఆ సభ నియమము క్రమమును, సక్రమముగను లేదని వ్రాయు సాహసవంతుడు నట్టి వెట్టివాడు గాని సభల సంగతి నే మాత్రము తెలిసినట్టివాడు కాడు.

ఎంతగోలచేసినదో, ఎన్ని మోసకృత్యములు చేయసకు కట్టినను తమయాటలు సాగలేదనియు, సభజరిగిన దనియు కడుపు మంటచేత ఈరామారావుగారి నాకరులు ఇల్లు చేరి నతరువాత ఒక అద్భుతకల్పనమును జేసివారు. ఆకల్పకుడు బుద్ధికాలియే. కాని ఆతనిచే అబద్ధములు వ్రాయనిచ్చి వ్రాయనిచ్చి వానికి ఒక్కవోట ఈ శ్వరుడు కళ్లకు బాగుగాగంతమగట్టి పడత్రోసినాడు. మొట్టమొదట ఈవ్యాసకర్త మెయిలు, జస్టిసు పత్రికలలో అగ్రాసభాధిపతి శ్రీమహార రాజాగారి లెప్పుకునెదెను. తరువాత, ఆమోదకుడులేడు, అనివ్రాసినాడు. తరువాత మునుస్వామి నాయకు ప్రభువులుసభను తమ వైపునకు నుర్రుచ్చుకొని సక్రమముగా నాలుగుతీర్మానములనుపహించి ఈసభాధిపతియొక్క యధ్యక్షత క్రిందనే సభామోదమును బడసింది వ్రాసియున్నాడు. ఇంతకంటే తెలివితక్కువతనము లోకమున గలదా? సక్రమముగా నున్న కొనబడిన సభాధిపతి యే లేనప్పుడు సభయట్లు జరిగినదే! నడమలయెడుట తీర్మా

నముల సంగీకారమునకు వెట్టినది, పెట్టినది అధికారము గలది యెవరో ఈతెలిరి ఆలోచించుకొనక అబద్ధములు వ్రాసి బోర్ల పడినాడు.

నేనాసభయం దుంటిని వ్రాసితిని. గోలచేయుటతప్ప మునుస్వామిగారును, వారి సోదరబృందమును ఎట్టి తీర్మానములను నుపహించలేదు. వారి తీర్మానముల నుపహించకులు; ఆమోదకులు గలరని వారి పేరులతో సయితము మెయిలు పత్రికకు జస్టిసుకు లేఖను వ్రాసిపంపిన మహాపురుషుని కేమి శిక్షయో దేవుడు నిర్ణయింపవలయును గాని మనుష్యులచేతిలో ఆ విషయము లేదు.

ఇంకొకటిరెండు సంగతులు వ్రాసి ముగించెదను. దేశ విద్రోహులు బిక్ర-వోలులో అబద్ధము లాడుట ప్రారంభించిరి. తెజవాడలో గోరంతలను కొండంతలు జేసిరి. రామచంద్ర పురపు సభను ఎంత చిన్నచుచ్చువలయునో నంతజేసిరి. కాళహస్తిలో పూర్తిగా అన్యుత కల్పనముల నే ప్రారంభించిరి. ఇక ముందు సభలు జరుగక పోయినను ఏ పుల్లాయపాతెయ్యులోనో మహాసభ జరిగినదని కల్పించి, మహాపన్యాసములను సయితము దినముల కొలది ప్రచురింపగల రని భయము చేయుచున్నది. ఒకమెట్టు క్రిందికి దిగిన తరువాత ఎంతకంట వారుదురో ఈశ్వరునికే ఎటుక. దేశహితైషులు సభలు నిబంధనముల ప్రకారము చేసికొనుచున్నను మీరు వాటిని చెడగొట్టుటకయి బద్ధకంకలులను యున్నారనుటకు కాళహస్తియే నిదర్శనము. ఇట్టి సందర్భమున దేశభక్తులు వీరి దౌష్ట్యము సాగకుండ శగిన బంధోబిష్టులను జేసిగొని సభలను నిర్మూయుగా జరుపుకొనెదరు గాక యని హెచ్చరించుచున్నాను. ఆంధ్రప్రతికాధిపతి బిక్ర-వోలు, తెజవాడ, కాళహస్తిలకు తరుప్రత్యేక ప్రతినిధులను బంపి నిజమయిన సంగతులను వెల్లడించుటవలన వారికి దేశహితైషులు కృతజ్ఞులు. మనము ఈయూడు సభల వలన దేశవిద్రోహు లెట్టి పాతకమున కొడిగట్టుచురే. నున్నప్పుడుగా దెలిసిగొంటిమి గనుక బహుపరాభతో మెలగవలయును. విద్రోహులను జగదమారులను, సభలను పాడుచేయుటకై కూలికమ్ము నాకరులను లోపలికి రాకుండ కట్టుబాటులను జేసికొననివో నికయుందు సభలు సాగనేరవు. పదిమంది దౌర్భాగ్యులు పట్టుపట్టి అల్లరిచేసివో పదివేలందిగల సభ నయినను సాగకుండ జేయుచున్నాను. ఇక పోలీసువారు సభసంతయు నాపివేయవలసిన వే నెదరుండురని గాని ఈదుర్గుణులను మాత్రము తొలగింపవలసిన తొలగింపరు. సభయంతయు పాడయిపోవుట కంటే కావలసిన పరమానందము ప్రతికూలర కింకొకటి యుండనేరదు. కాబట్టి ఓదేశహితైషులారా! ఆంధ్ర సోదరులారా!! మీసభల విషయమును అతిశాగ్రత్తతో మెలగుడు రేపుడిశంబరు 31 వ తేదీని కడపలో దత్తమండలముల బ్రాహ్మణేశ్వరసభ దివాన్ బహదూర్ కేశవపిట్టగారి యాధిపత్యముక్రింద జరపుటకు నిశ్చయింపబడినది. దేశవిద్రోహులు అచ్చట నేమి చేయనున్నారో. మన కడపసోదరులు ముందు శాగ్రత్తపడెదరు గాక!

దేశహితైక అబ్రాహ్మణుడు.

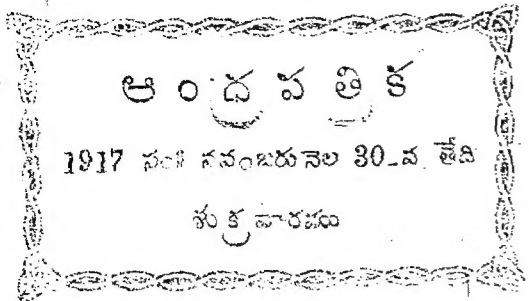
"మనదినము" (అవరుడే)

"బ్యాంబిలపుల్ ఎలిమింబురిడపాధ్యాయులసంఘము"

యధ్యపతుల ప్రదర్శనము.

1917 వ సం॥ నవంబరు నెల. 28 వ తేది రాత్రి. రావు సాహెబు డాక్టరు యు. రామరావు గారు బకింగ్ హామ్ కర్నాటికు ప్రత్తియంత్రశాలల బడిలో మిక్కిలి అందమైన యధ్యపతులను చూపించిరి. ఆపాతశాల ప్రధానోపాధ్యాయుని జి-ఎ-వియర్సు కన్యగారు దయయించి బడిని దీనికిగాను ఇచ్చినదే గాక ఆవటికి వచ్చినవారికి తగు ఆసనములొసగి ఆదరించి ప్రదర్శనము ననుకూలముగా జరుపుటకు తోడ్పడి ప్రశంసనీయులైరి. నుమారు 8000 మంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. వారిలో సగముమంది పాతశాలబాలరు. ప్రదర్శనము ముగిసిన పిమ్మటబ్యాంబిలపుల్ రేంజిబలుఅసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు ఎస్. గుమగారు సభాసమావేశము యొక్కయం డాక్టరు గారిచే నావల ప్రధానోపాధ్యాయుని కింకొకటి వివరించిరి. పిమ్మట కన్యగారికిని డాక్టరుగారికిని ఇందంలను తెలిపిరి. విజయగీతములతో కార్యక్రమము ముగిసెను.

ఫైడ్లా ఏర్పాటులను జూచు నిమిత్తము 21-వ తేదీని బరోడా క్వార్టరు గారు బెంగళూరునకు విచ్చేసిరి. వెంటనే మెనూరునకు బోయిరి.

*హైందవరాజ్యాంగ పరిణామము

(1)

II

హైందవరాజ్యము లీ తరుమున, అంగ ప్రభుత్వపు దృష్టి నాకర్షించినది. బాధ్యత గల ప్రభుత్వ పరిపాలనా ప్రదానము, తమ గమ్యస్థానముని చక్రవర్తిగా రిపుడు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటనమునకు నిర్బంధముగ ప్రవర్తించుట కేకని సాధ్యపడదు. మెయిలుపత్రిక గమ్యస్థానమును సూచించుట ధర్మము కాదనుచున్నది. నిరంకుశమే, భారతజాతీయతత్వమునకు సరిపడు నని వలపోయుచున్నది. చక్రవర్తిగారి ప్రకటనమును తిరస్కార భావముతో జూచుచున్నది, కాని మెయిలుపత్రిక దేశమును శాసించు దినములు గడచిపోయినవి. బాధ్యతగల ప్రభుత్వస్థాపనమునకు, ప్రజాధికార ప్రాబల్యమును పెంపొందించుట యవసరము. అధికారవర్గ ప్రాబల్యము దగ్గవలెను. ఇంతవరకును, అధికారవర్గ మండలి సివిలు సర్వీసువారు పరిపాలనపు విషయములలో ప్రజల కుత్తరవాదులు గారు. పార్లమెంటుకు మొత్తముమీద బాధ్యతలయినను, ఆ బాధ్యత నామమాత్రావశిష్టమైనది. నూటయేబది సంవత్సరములనుండియు, హిందూ దేశమును యధికారవర్గము వారు నిరంకుశముగ పాలించుచున్నారు. ప్రభుత్వము దేశము వెలుపల నున్నంతవరకు, అధికారవర్గ పరిపాలనము దక్కువసరి యని సర్ జానుపారుగా నుడివియున్నారు. వీరి వాక్యములయందు చాలవరకు సత్యము గలదు. బాధ్యతపహించు ప్రభుత్వ మెల్లప్పుడును దేశమధ్యము నందుండుట ముఖ్యవసరము. హిందూ దేశ పరిపాలనము వెలుపల నుండి నడువబడు చున్నంతవరకు రాష్ట్ర విభజన మెటులున్నను, ఇట్లుండలు గలుగలేదు. కృష్ణుని గారి సూత్ర విధానమున సూచించబడినటులు, బాధ్యతగల ప్రభుత్వము హిందూ దేశమును స్థాపించబడిన వెంటనే భాషైకరాష్ట్ర విభాగము గూడ అవసర మగుచున్నది. పార్లమెంటు సభ్యులగు సామ్యుయల్ స్మిత్తుగారు 1894 వ సంవత్సరమున కామన్సులలో నుపన్యసింపుచూ అధికారవర్గముచే పాలింపబడెడి విస్తీర్ణమును దేశము హిందూ దేశ మొక్కటి మాత్రమేయని నుడివియుండిరి.

అధికారవర్గ పరిపాలనము ప్రజాపరిపాలనమునకు జోటియ్యవలెనని ప్రజలు వాంఛించునపుడు, అధికారవర్గపు గుణదోషముల గనుగొనుట యవసరము. సామ్యుయల్ స్మిత్తుగారు పుడిచినటులు, అధికార వర్గము లన్నిటికిని సామాన్యగుణ మొకటి గలదు. తమ సభ్యులదోషములను సమర్థింప జూచును. ఉన్నత స్థానము ఘండెడి ప్రత్యేక జాతివలె బ్రవర్తించును. అధికారవర్గ మింతవరకును, హిందూ దేశమునకు కొంతమేలు గలుగ జేసినది. తనకు దోచినంతవరకు ప్రజలకు విద్యనొసగినది. దేశముందు శాంతి సమర్పించి. దేశమునందు రాకపోకలకు గల యశ్యంతరముల దీనివైచినది. నీటివనరుల నేర్పించి,

* గా. మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులగారిచే వింపబడినది. నెల 2-8-0 లు.

కొంతవరకు న్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడినది. శాంతియుందు బుట్టి పెరిగిన యీ సంతతివారు జ్ఞానతేజముచే తమ దేశస్థితి నొకమారు పరీక్షించగలిగిరి. దేశ శాంతిలో ఎల్లప్పుడును దేశీయులు తృప్తి నొందజాలరు. దేశమున సత్వరాభివృద్ధి గలుగకపోయినచో, దేశ శాంతి పారుచుపోయినదని ప్రజలలో నశింపజేయును. ప్రజలు నిస్సహాయులై, ఏ కార్యమున బ్రవేశించుటకును, వెనుదీయుదురు. ఎల్లప్పుడును పరులపై కార్యభారమును మోపుట కాయత్నమై యుండును. అధైర్యము, అవిశ్వాసము ప్రజలలో ప్రబలును. హైందవులు ఆత్మబలమును ఆత్మవిశ్వాసమును క్రమ క్రమముగ కోల్పోవుచున్న సమయమున జాతీయోద్యమ ముద్భవించి, దేశమున ప్రబోధము గలిగించెను. స్వేచ్ఛయత్నములచేతనే మోక్షము బ్రహ్మగులమని ప్రజల లూసించిరి. అధికారవర్గమువారు రిండులకు సమ్మతించలేదు. మంచి పెద్దవాడిని జేసియు, ఇంకను హైందవులను శిశుప్రాయులగనే భావించుచున్నారు. తమకు శైశవావస్థ చిరకాలముక్రిందటనే గడచిన దని ప్రజలు దోషించుచున్నారు. ఇదియే అధికారవర్గమునకును, ప్రజలకును గల సంఘర్షణము. బుద్ధి పూర్వకముగ తమ యధికారమును ప్రజలచేతి కప్పగించ, అధికారవర్గమువారు సమ్మతించుట లేదు. సర్ మైకలు ఓడ్డయరుగారు సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణసభలో నొసగిన తీవ్రవాద్యాసమున కిట్టి యుయ్యతయే ప్రధానకారణము.

హైందవ రాజ్యాంగపు ముఖ్యలోపములు రెండుగ గన్పట్టుచున్నవి. ప్రజాధికార తొలగిపోయెడిది. రెండవది అధికారమంతయు యొక్క ప్రదేశమున కేంద్రీకృతమై యుండుట. కావున ప్రస్తుత సమస్య పారాంశము, కేంద్రీకృత మగు అధికారమును ఎల్లెడలను విస్తరింపజేసి, అధికార వర్గవిధానమును స్వపరిపాలనా విధానముగ మార్పుట యని గ్రహించవలెను. ఈ విషయమై మింటోమాన్లే సంస్కరణములు కొంత మార్పును గలిగించెనుగాని, యామార్పు తుదకు నిరుపయోగ మయ్యెను. శాసననిర్మాణసభలు తొలగింపబడినవి గ బరిణమించెనుగాని, ప్రజా ప్రతినిధుల యధికార మావంతమైనను బెరుగలేదు. సర్. యస్. పి. సింహగారు నుడివినటులు "ప్రజలు గోరునది పలుకుబడి మాత్రమేగాదు; పరిపాలనాధికారము వారిచే వాంఛింపబడుచున్నది." స్వల్ప సంస్కరణము లెప్పుడును, విశాలసంస్కరణములకు ప్రతికూలము లగును. స్వపరిపాలనాశకలము లెప్పుడును ప్రజల గమ్యస్థానముకు జేర్చలేవు. ప్రజలకు సంపూర్ణముగ బాధ్యత నొసగినగాని, స్వపరిపాలనావిధానము జయము గాంచనేరదు. రెండు సమస్యలు మనల నిపుడెదుర్కొనుచున్నవి. స్వపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలకు, పరిపాలన ముత్తరవాది గావలెను. ఆట్టిసమయమున హిందూ దేశ ప్రభుత్వమును, అంగప్రభుత్వబాధ్యతనుండి దప్పింపవలెను. మాంటాగూగారు తమ మెసపాటేమియా యుపన్యాసమున, ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత పహించు కొలదిని పార్లమెంటువారి యధికారము నుండి విముక్తి గాంచవలయునని నుడివి యుండిరి. కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానమున కిదియే మూలసూత్రము. పార్లమెంటు హిందూ దేశ విషయముల గూర్చి శ్రద్ధ వహించుట లేదని పాల్గొన్న ప్రభువుగారు చిరకాలముక్రిందటనే చెలిపియుండిరి. హిందూ దేశాభివృద్ధి కింతటి మందగతి సంభవించుటకు ముఖ్యకారణము, పార్లమెంటు వారికి హిందూ దేశము నెడల గల యజ్ఞానమే యని వారు నిర్ధారణజేసిరి. అందుచే

హిందూ దేశముపై ఇండియా ఆఫీసు మాత్రమే సర్వస్వాధీనత్వమును వహించుచున్నది. పార్లమెంటులో ఎన్నడయినను హిందూ దేశ విషయముల గూర్చి చర్చ జరిగినచో, యూరపీయనుల యుద్వేగముల గూర్చి గాని, యూరపీయనుల వర్తకుల క్షేమము గూర్చి గాని, చర్చింపబడును. పార్లమెంటులో, హిందూ దేశపు ఆదాయవ్యయ ప్రకటనము గూర్చి చర్చ జరుగుచున్నపుడు, సభ యంతయు నిర్మానుష్య మగుట యాచారము. ఇంక విచారితమెన్నియు లేదు. సామ్రాజ్యబాధ్యత యంతయు, నొక్క అంగ పార్లమెంటు భరించునంతవరకు, యీ స్థితియందు మార్పు గలుగుట దుస్సాధ్యము.

హిందూ దేశ విషయముల గూర్చి పార్లమెంటు దృష్టి నాకర్షించుట 1873 వ సంవత్సరమున ఫోలరు అను సభ్యుడు హిందూ దేశపు ఆర్థికవిషయముల గూర్చి సావకాశముగ చర్చించుట యవసరమను తీర్మాన ముపపాదించెను. ఆతను తిరిగి 1883 సంవత్సరమున ఆ తీర్మానమునే ప్రవేశపెట్టెను గాని లాభము గాన్పించలేదు. 1899 సంవత్సరమున క్లాడు వెల్లు అను వారు ఇట్టి తీర్మానమునే యుపపాదించుచు, ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారి జీతమును పార్లమెంటు భరింపవలయునని సూచించిరి. 1906 వ సంవత్సరమున క్విర్లే శేఖరుని క్విర్లే శేఖరుగూడ ప్రభుత్వకార్యదర్శి జీతముగూర్చి తీర్మాన ముపపాదించిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శి పార్లమెంటుకు బాధ్యుడై పార్లమెంటు సభ్యులగునపుడు, హిందూ దేశము వారి జీతమును భరింపవలసివచ్చుట యన్యాయము. అంగదేశమే వారి జీతమును భరించుచుండవలయుచో, హిందూ దేశ విషయముల గూర్చి అంగ ప్రజల కింతటి నిర్లక్ష్యభావము జనించియుండదు. అందుచే యంతవరకును నిరంకుశము వహించుచున్న ప్రభుత్వకార్యదర్శిసభ యంతరించి కార్యదర్శిగారి జీతమును పార్లమెంటు భరించునటుల జేయుట, ప్రజాపరిపాలనాసిద్ధికి అత్యవసరము. ఈ యవసరమును గుర్తించియే, దేశీయమహాజన సభలో 1885 సంవత్సరమునందే కార్యదర్శిసభ యంతరింపవలయునని సూచించబడినది. ఇట్టి సంస్కరణ మవసరమని 1917 వ సంవత్సరమున గోరుచుండగా, యిది విన్నవకరమని నుడువు ప్రతికూలరు బుద్ధి వికాస మెంతని కొనయాడగలము?

పురాతనపు నాణెములు.

నెల్లూరుజిల్లా కోడూరులో 16,586 పురాతనపు బంగరునాణెములు యిటీవల భూమియందు దొరకినవి. దక్షిణభండపు ప్రాచీన పరిశోధనాధికారియగు రావుసాహెబు కృష్ణశాస్త్రి గారు వాటి గూర్చి వివరములను ప్రభుత్వమునకు చెలిచుబరచిరి. ఈ నాణెము లెవరిధనమో యూహించుట కాధారములు గన్పట్టలేదు. ఈ నాణెముల నెలరు 1,16,093 లని మదింపు వేయబడినది. నాణెములన్నియు గుండ్రముగ నున్నవి. పశ్చిమ చాళుక్యులకు సంబంధించినవిగ గన్పట్టుచున్నవి. అవి యన్నియు యొక్కటే బరువు గలిగి యున్నవి. 51½ గ్రెయిములు మొదలు 52½ గ్రెయిముల బరువును. 7 కారట్ల బంగారపు వన్నె గలిగి యున్నవి. రెండు వైపులను "శ్రీ" యను తెలుగక్కరము గాన్పించుచున్నది. క్రింది భాగమున ఆకాళ్య రాజుపేరుగలదు. కొన్నిటిపై బల్లెము మార్కు చంద్రుని ఆకారములును గలవు. మరి కొన్నిటిపై సింహము వ్యాఘ్రము ఆకారములు గాన్పించును. ఇంకను కొన్నిటిపై పుష్పప్రతిమ లుండును. బంగ

రు నాణెముల బరిశీలించుట కాకాలమున నొక అధికారసంఘముండెడిదట. బంగరు నాణెముల సరియైనదని చెలుపుటకు, ఆసంఘమువారి చిహ్నము వెనుకటివైపున నుండెడిదట.

కొన్ని నాణెములు 13 వ శతాబ్దమునకు సంబంధించిన వని యూహించబడినది. వాటిపై భుజవీర, భుజబల అనునామములు గాన్పించుచున్నవి. ఇవి బిరుదులుగాని నృపుల నామములు గావు. నెల్లూరుజిల్లాను పాలించిన ఆంధ్రచోళులు భుజబల, భుజవీర యను బిరుదుల వహించిరి. కొన్ని నాణెములపై జగదోబ యను బిరుదు గలదు. ఈ బిరుదు ను 13 వ శతాబ్దముందలి ఆంధ్రచోళ నృపాలుడగు కామయదేవమహారాజుచే వహించబడెను. జగదేవల్లుని కాలపు నాణెములు 62 గాన్పించినవి. ఈ నాణెములను, ఆంధ్రచారిత్రక పరిశోధకులు పరిశీలించి, వాటికాలము నిర్ణయించి, ఆంధ్రుల ప్రాచీనచారిత్రము గూర్చి నూతన విషయముల వెల్లెబ్బుట యవసరము. రావు బహదూరు కృష్ణశాస్త్రిగారు యీ నాణెములను రాష్ట్రీయ చిత్రవస్తు ప్రదర్శనశాలలో నుంచుట యవసరమని ప్రభుత్వమువారికి సూచించి యున్నారు.

ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము మా కాశాభంగము గలిగించినది. ఇట్టి ప్రాచీన నాణెములు లభించుట దుర్లభము. ప్రాచీన గవర్నరుగారు గూడ ప్రాచీనచరిత్రమును పరిశోధించుట కవసరమగు పరికరముల నన్నిటిని సమకూర్చవలయు నని హెచ్చరించియున్నారు. ఈ నాణెము లాకారముచే ప్రభుత్వమువారి రక్షణ యందుడుట భావ్యము. 740 నాణెములను, వివిధ రాష్ట్రముల చిత్రవస్తుశాలలకు బంపవలయు ననియు, 482 నాణెములను మద్రాసు మ్యూజియములో నాణెపు పరిశోధకులకును ప్రజలకును విక్రయమునకై యుంచవలయు ననియు మిగిలిన 15,364 నాణెములను బొంబాయి మింటునకు బంపి బంగరు ధర ప్రకారము విక్రయించవలె ననియు, ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించిరి. ఈ నిర్ణయము మనఃభేదమునకు కారణమగు చున్నది. అపూర్వముగు నిట్టి నాణెములు కరగింపబడుటచే చరిత్రాధారము లనేకములు నశించుటకు కారణమగును. ఆంధ్రులీ విషయమై మానము వహించక, యీ నాణెములను భద్రముగ మద్రాసు మ్యూజియములో నుంచుట యవసరమని, ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుట యవసరము. లేనిచో ప్రాచీన చారిత్రమునకు నష్టము వాటిల్లును.

బొంబాయి విద్యార్థి మహాసభ

(-)(-)

నేటి నుండి మాడుకొనములు బొంబాయియందు జరుగుచున్న బొంబాయివిద్యార్థి మహాసంఘ ప్రథమ సమావేశమున కభ్యర్థులు ౬౦ జి. ఎస్. ఆరండేలు ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. డి. గారు తమ యువనాశ్రయము విద్యార్థిపాఠశాలను విషయమునగూర్చినది. వానినండి ఈక్రింది ముఖ్యవిషయములు ప్రకటితములు:-

లోకమునందంతటను ప్రతిజాతియందును యువకవర్గము ప్రత్యేకపరిస్థితి నెదుర్కొను చుండును. మనకండ్ల యెదుట పురాతన నాగరికము, పురాతన పరిస్థితులు మారుచుండుటయు, పరిణామమువలన నూతన నాగరికము నూతన పరిస్థితులు సంభవించుటయు జూచు చున్నాము. ప్రాచీన యుగాంతపు పరిస్థితులను దుర్బలించినందున, మన యువగులకు అనిశ్చయభుగ భవిష్యత్తు నుండు గర్భదుచుండును. 1)వ ఆంగ్లదేశము పోయినది. ఆంగ్లయువక వర్గమువారి హితక ఆంగ్లదేశము ప్రభుత్వపూర్వకమున్నది. యుద్ధము పునున్న ప్రతిదేశమునందు నిష్ఠ జరుగుచున్నది. రష్యాదేశ

పరిస్థితులు విచిత్రముగ మార్పు జెందుచున్నవి. అనేకదేశములందు పూర్వచారములు కొన్ని యెనును ఆచరింపబడుచుండగా, రష్యాదేశము పురాతన పరిస్థితులను త్రొక్కివదిలి పూర్వ రాజ సంపత్త్యము నణచి, నూతన పరిస్థితులను, నూతన ప్రభుత్వము నేర్పజుచుకొనుచున్నది. నూతన రష్యా పరిణామ మత్యంతము. ప్రాణాంతకమగు నిరంకుశత్వము నణగద్రొక్కినది. పూర్వభయములను భ్రాంతులను వదలి నవయుగ మాన్యోదయమున నూతనరష్యాను, స్వతంత్రరష్యాను, ప్రజాపాలితమగు రష్యాను నిర్మించినది.

ఇంక హిందూదేశ స్థితిని జూతము. ప్రాచీనత్వముల నుండి నిర్జీవస్థితి నొంది, నూతనస్థితిలందు పునర్జీవము నొందు దేశములలో హిందూదేశము చేర్చబడినదా? హిందూదేశము నిర్జీవమైనదా? పునర్జీవమే లేదా? నవయుగములే నిర్మింపబడుటకుచుంది భవిష్యత్తులేదా? ఈప్రశ్నల కొక్కటియే ప్రత్యుత్తరము. చుట్టప్రక్కల పరిస్థితులను గమనింపుము.

ఇప్పుడీ సభను యువకవర్గమున నెండలు కాలపరిణామవిశేషములను జాగ్రత్తతో గమనించుచున్నాకో తెలియదు. నూతనముగ నుద్భవించుచున్న పరిణామవిశేషముల యందు భవిష్యత్తునక సంజ్ఞలు ప్రసన్నమగుచుండును. కాన మన యువకులు కాలపరిణామసంజ్ఞల నరయుచుండుట ముఖ్యము. ఒకరొకరు పోటీపడు స్థితులు పోయినవి. జగల యొక్క గాని జాతులయొక్క గాని ప్రత్యేక కర్మత్వము ప్రాదుర్భవించి ఉచ్చస్థానము నొందినది. సర్వప్రాత్యక్ష్యము వ్యాప్తమగుచున్నది. నవయువకులకు జీవితరీతివాడి వాక్యములు వీణావాదములకై మెల్లమెల్లగా వినవచ్చుచున్నవి. ప్రాచీన పరిస్థితులనుండి బయల్పడుచున్న భవిష్యత్తునక సంజ్ఞలను మీరే బాగుగా గ్రహించగలుగుదురు.

భారతీయుల హృదయములందు దేశసేవా భక్త్యమే ముఖ్య గణ్యముగా నుండవలయును. ఇట్లు జన్మముతోడనే పాఠశాల ప్రారంభమగుననియు, కర్మత్వముకై ఆవసరముల కొరకు జేయబడు సేవయైనను, మొత్తముమీద దేశమున కంతటికి సేవయే యనియు తెలిసికొనుదు. పూజ్యులగు పెద్దవారు మనోవాక్పాఠశాలకర్మముల కొంతవత్సరము మాతృదేవతారాధనమే ఆదర్శముగా నుండునట్లు చేసి మీ కమూల్యమగు సేవ జేసియున్నారు. ఈ యమూల్యమగు భాగమును మీ రెంతవత్సరములనుండి తప్పింపబడుచో, జాతిస్థితి దుర్భరమగును.

మాతృసేవజేయుటనేర్పరి విద్య లేదులకు? స్వజాతి లాభములకు విద్య వినియోగించుటకు యోగ్యతారూపముగ నుండదగని పరీక్ష లేదులకు? ఆరోగ్యజన సత్వముల సంపాదించుట లని వ్యా యా మ క్రి డ లేం దు ల కు? మీరు బాగుగా విద్యనేర్చి, పరీక్షలయందు కృతార్థులై, ఆరోగ్యజనసత్వములను గడింపజాలుదురేని, మాతృదేశసేవావ్రతమే ముఖ్యవ్రతముగ మీకుండవలయును. మాతృదేశపు పుత్రులును పుత్రికలును మాత్రమే మాతృదేశకావసరముల నెఱుగ గలరు. రాజద్రోహు లనియూ, ఉపద్రవకారు లనియూ, మిమ్ము నెవ్వ రనుచుండురో, అట్టివారే మిమ్ముకు విద్యార్థి జీవనమున మీ శక్తిసామగ్ధ్యముల నన్నిటిని వినియోగించుటకు ప్రేరేపించువారు. జాతిలోనివారిజాగ్రత యంతయు మొదట ఆ జాతియువకవర్గమందుండవలయును. ఈ యువకవర్గమే దేశభాగ్యమునకు కారణభూతము. ఇట్లనినచో, నేను మిమ్ము నెక్కువగా పొగడుచున్నా ననునదరేమా? మీకొకటే నేను పనిచేయుచున్నచో, మాతృదేశోపయోగముకొరకే నేను పనిచేయుచుండును.

మిమ్ము సభికులుగా మ్రొవించు చున్నా నని మీరనుకొన బోయినను, మీవైనను మాతృదేశ భావిస్థితి ఆధారపడి యున్నదనియు, హిందూదేశపు ఆదర్శ మంతయు మీ హస్తములయందే యున్నదనియు నేను నుజుల నొక్కి చెప్పుచున్నాను. 1918-౧౯ సం. నెవ్వెంబరు నందు జరిగిన సామ్రాజ్య కావన సభలో హిందూజీ ప్రభువు గారు చెప్పిన వాక్యముల సారాంశమే యిది. అప్పుడు వాటిల్లినది:- "నామనస్సంతయు విద్యార్థుల వైపుననే యుండును. వారి జ్ఞేయము కొరకున, వారి విద్యాభివృద్ధి కొరకున ఎంత సేవ చేసినను ఎక్కువ కాజాలదు. వారి మీదను, వారి సంకల్పి వారిమీదను హిందూదేశ భావయోగసంపద యంతయు ఆధారపడి యుండును."

నూతన ప్రపంచ ముద్భవించు చున్నది. నూతనముగ వచ్చిన భావోద్దేశావృత్తుతో దేశములను జాతులను నవయుగమునకు నొడుచుచున్నది. ఈమహా భక్త్యము ప్రస్తుత భూమి సంగ్రామము కలక ప్రత్యక్షమై యున్నది. మాతృదేశ

మన నవయుగమునందు యువక వర్గముతో, క్రొత్తజాతుతో, నూతనాశయముతో డను, నూతన యువ నముతోడను, నూతనశక్తితోడను, బలతరమగు పాఠశాలకీదనముతోడను బయల్పడుదును. అనేకజాతులకు మాతృస్థానమై పూజనీయమై యుండు ఆర్యావర్తము పునరుజ్జీవించునా? నూతనోద్దేశావృత్తును ఆర్యావర్తము త్రాగునా? లోకవ్యాపకుడగు పరమాత్మునినుండి మహాకావనము బయలుపెవలి లోకమున నంతటను ఘంటానాదముగా మ్రోగుచున్నది. హిందూదేశమును ఈకావనము నాలకించుచున్నదా? మిత్రులారా! మీకంటె పెద్దలమును, హిందూదేశము నత్యాదరముతో జూచువారమునగు మేము, నవజీవనమునకు కొన్ని క్రొత్త మార్గములు చూపియుండవచ్చును. మాతృదేశము నూతన సాభాగ్యసంపదల నాశించుటకు కొంతవఱకు తోడ్పడవచ్చును. నవజీవనమున, నవశక్తిని దేశమున వ్యాపింపజేయువని మీది. నే నీమాట లనుచుండగా, మీ హృదయంతరాళముల గలుగుచుండు అభిప్రాయములు నాకు పొడగట్టుచున్నవి. మహాబుద్ధుల దేశమగు ఆర్యావర్తమునకు ఆనాలోచిత విధమునను, హిందూముగ నుండు సేవ చేయుట తగదు. మనము చేయగల ఆత్మత్వము సేవనే మాతృదేశము కొరుచున్నది. అల్పసేవ జేసితిమా మాతృద్రోహుల మగుదుము. సక్రమ సేవయే కదా యువకుల ధర్మము.

హిందూదేశపు గొప్పతనమును, హిందూదేశపు శక్తి సామగ్ధ్యములను, స్వగృహమును కాంతి తోడను, సక్రమముగను, సౌఖ్యకరముగను నిర్వహించుకొనుటయందే యుండును. భారత యువకుడు తనకు చేతనైనంతవఱకు స్వగృహమును కాంతియుతముగ జేయవలయును. మన జాతికి కుటుంబమే మూలము. కుటుంబజీవనమే జాతిజీవనమునందు ప్రస్ఫుటమగు చుండును. హిందూ దేశము హీనస్థానమున నుండినను, స్వవిషయముల సమర్థించుకొనజాల కుండినను, ఏకటుంబము నందో యెచ్చటనో అన్యాయమును, అక్రమమును జరుగుచుండుటయే కారణము. కుటుంబమును బట్టియే జాతి యుండును. కుటుంబమునందే దక్షానముండుచో జాతికిని కొంచెము లోపము గలుగును. ఏకటుంబమున నెవ్వరైనను, స్వదేశసేవ జేయుట కవకాశములనుండి తప్పింపబడుచో, జాతిస్థితి దుర్భరమగును.

నీకుటుంబము ఒక చిన్న జాతివంటిది. నీదేశమున కెట్టి యెట్టిలక్షణములు గలిగింపగోరుదువో అలక్షణములకు నీకుటుంబమునందు ముందుగ లిగింపజేయుము. నీకుటుంబమే రాజకీయ దక్షానమునకు మొదటి పాఠశాల. దేవాభిమానమును జాతులకు ప్రభుత్వసోపానము. సదసద్విచేదనాశక్తికి మూలము. కుటుంబమునందు బాగుగా సరిపుచ్చుకొనుట కష్టమని మీరనవచ్చును. తన స్వార్థత్వాగమును కుటుంబమునందెరు బుపయోగించుకొనుచు, తనకు మెప్పుడలయైన లేవనకు ననియు వీరనవచ్చును. అదినిజమే. అట్లు కష్టముగనే యుండునుగాని మీకంటె పెద్దవారు సజ్జుజీవనము ఇంకను కఠినతరముగ నుండునని యెఱుంగుదు. ఎరరినో భూషించుకొనుచు, వాడు మన రక్షకుడనియు, మనకు సహాయుడై నిల్చెనియు పొగడుట యంతయు ప్రజాసామాన్యమునందు మెఱుపు దీగవలె వచ్చి పోవు భూషణమేయని నమ్ముదు. ప్రజలమెప్పుడల నాశించువారందఱు మాధులగు ప్రజాసామాన్యల సేవకులుకాని జాతినిర్మాణకులుగారు, దేశసేవజేయ గోరువారు ప్రజాసామాన్యపు దూషణభూషణములకు లెక్క సేయక సేవావ్రతమునే పట్టి కార్యాచరణము ననుష్ఠించుచుండవలెను. వారు వీరు చెప్పు మాటలనిని ఆదర్శములను విడనాడగూడదు, ఆదర్శములందు కథలు మరుమండవచ్చును గాని ప్రయత్నములు సఫలము కాకుండ వచ్చును. వీని నన్నిటిని లెక్కింపదగదు. తన శక్తి సామగ్ధ్యములను బట్టి యు, స్వాగృహ్యమును బట్టి యు ప్రజాభిప్రాయమును నడపుచుండవలెను. మన కుటుంబములను, పాఠశాలయు పురమును మన నాయకత్వమునకు ప్రభుత్వస్థానముగ నుండవలెను. మనము పాఠశాలయు నేర్పుకొనుటకు పాఠశాల కుటుంబము, పురములు మూలములై యుండునట్లు చేయుటయే మన పెద్దవారు కోరు ఆశయముల ముఖ్యాభిప్రాయము.

ఉపాధ్యాయులు బహిష్కరపరచున జరుగుచుండు రాజకీయవిషయములను గమనించి విద్యార్థుల కనుష్ఠికుల ననుసరించి బోధించి ఆచరింప నిచ్చుచుండుట ఉపాధ్యాయుల విధి విద్యార్థులు రాజకీయసఫలకు పోహదవనుట మంచినిగా త్రిమే (ఇట్టిది ఇంగ్లండునందు లేదు) రాజకీయ విషయముల నెక్కువగా గమనింపదల విద్యార్థిమోసము గలుగవచ్చును. లోకాలన్నిగావ్యభివృద్ధికులులేరునామగిరి ప్రపంచమునకాభివృద్ధి

సంసిద్ధులై యున్నారని వారు బహిష్కరణమున నుపయోగించుకొనవలసినవారని తేల్చిచూపెను. కళాశాల విద్యార్థులు రాజకీయసభలకు పోయి జాతీయజీవనవిషయములను, రాజకీయపరిస్థితులను సలహాచేసినవలెను. కాని బహిష్కరణచర్య రాజకీయరంగ కృత్యములగుట విద్యార్థులు సామాన్యముగా నుండదు. వానిని స్వంతమున నుపయోగించుకొనవలెను. విశాఖపట్నమున బడుచున్న జేతలకుణముల నెట్టిగిరివారి వాని నష్టపరిపత్తులకును, నాయకులకుండు లక్షణములను సలహాచేసి కొనుటకును మాత్రము కళాశాల విద్యార్థులు రాజకీయసభలకు పోవచ్చును.

బహిష్కరణచర్యమున విద్యార్థులను యువకులను నేర్పరచుచున్నదేమి? ఇదియే దేశము స్వాతంత్ర్యమును బడయవలెను అను నాత్మోక్తి చేకరమగు నుచున్న వాక్యమునందు భరతన్న సర్వహిత భావనలను గట్టికట్టెమున్నది. ప్రపంచము స్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరుచున్నది. వెనుక సామ్రాజ్యములను బహిష్కరించు ప్రాముఖ్యత తొలిలోపముగలదని తీర్మానించినపుడు కలిగిన ఫలితమే చురుకెలిగి మరల మొదలుపెట్టవలసిన గతి కట్టుకుండ శక్తివంతము భారతీయులమైనది. ఈ స్వేచ్ఛ ఎట్టిది? వ్యక్తికాంతి ఆభివృద్ధికి అభ్యంతరముగ నీవని స్పష్టమైన వానినండి స్వేచ్ఛ కొరకు చున్నది. చిరస్మృతియులగు మానవ విశ్వాసములనుండియు జాతి దౌష్ట్యము నుండియు స్వలాభ పరులు సర్వస్వమును గావించుకొని పోవుటనుండియు అన్యాయమునుండియు మోటుబలముయొక్క అధికారమునుండియు, జాతి వర్ణభేదమునుండియు, వర్ణ మత వైషమ్య సుజనిత దౌష్ట్యమునుండియు స్త్రీ పురుష విభేద సంజనిత దౌష్ట్యమునుండియు విముక్తి వాంఛింపబడుచున్నది. భవన త్రైతవలన కలుగు నీచగర్వ దౌష్ట్యమునుండియు స్వాభావము గోరు భవనములను సర్వసర్వమునకు గురై నొనుటనుండియు స్వేచ్ఛ వాంఛింపబడుచున్నది.

జర్మనుల సాంప్రదామికనిరంకుశత్వమున కేవలము ఆర్థిక పక్షములను నిరంకుశత్వమును ప్రపంచమున దండెత్తున వచ్చి పిదపయును నరణింపుటకు మాత్రమేగాక ప్రపంచమునందు జేతలకొను ఇండియాదేశమునుండియు కూడ నిరంకుశత్వము నవలంబించు ఈ చర్యను సలహాచేసినది. ప్రత్యక్షముగా నున్న యూరోపు, ఆఫ్రికా ఆసియా లో మాత్రమే జరుగియున్నది గాని వైతిక యుద్ధము ప్రపంచమునందన్ని ప్రక్కలను గూడ జరుగుచున్నది. ఈ వైతిక యుద్ధమున కలిగిన ప్రత్యక్షయుద్ధము నివారణము కాకలదు. సామాన్యజీవనములో మోటుబలము లభింపవలెను. “మన నిరంకుశము విదేశీయుల నిరంకుశములకు దుష్పలములుగ మొదలు కలంఠి : ఇది శ్రేష్టము. మనవిదేశీయులను స్వపరిపాలనము శ్రేష్టము. విదేశీయుల శ్రేష్టతను పరిపాలనముకుండు స్వదేశీయుల దుష్టతను పరిపాలనము శ్రేష్టము” అను వాక్యములు సుప్రసిద్ధములు. గ్లాసప్రెస్, కాంటెయి బానెర్నెట్, బోయెలా గార్ల మున్నగు వారిచే రలుపాటుల నుడువబడినవి. ఈ విశ్వసంగ్రామ విషయమును మీరు వెదకుట వలసినది. చామయూలనొసగుట, తాత్కాలికవిధానము చేర్చుటకు, వానిని మనము కాలక్రియముననుకరణముగా ఒకటికొకటి పురుషాంతరముల వాటికి మార్పుకొనవలెను. ఈ ప్రభుత్వముకి మీ వెదకలే ముత్తరవాదులు దానికి మొదటి ముద్రము నొసగుటకు మీ తరమువారు ముత్తరవాదులు. కాననే మీరు దానికి పరిష్కారము పురితము నగు జీవము నొసంగవలెను. మీదికి నేను మీకు స్పష్టపరుపవలెను. మనము స్వేచ్ఛకొరకు పోరుచున్నాము. మనలోనున్న వైకస్వభావానుకూలముగ కృత్రిమములకును మన శక్తికి అనుకూలమైన అవకాశములను కలిగి, చురుకెత్తుటకు రాష్ట్రసేవ చేయుటకును స్వేచ్ఛకనుగూడు పరియోగకరముగను తీర్చిదిద్దుటకును మనకు స్వాతంత్ర్యము కావలెను. యుద్ధాంధమునుండియు వ్యక్తికాంతిల కుశలతలను వెదకరాష్ట్రములవారు ప్రహింపవలెగిరి. దీనిని గూడ నిరంతరము సమాచారము నుపయోగించువారిని తెలిసికొనవలెను. బాబర్ క్రావుల స్త్రీలు పురుషుల పాదాభ్యంగములను గానని ప్రహింపిరి. రాష్ట్రమునందలి స్వభావానుకూల చర్యల యువకుల పురుషుల సంరక్షణము నాయుటలో రాష్ట్రపాలకుల తేజోవంతములు బాగుగదని భారతీయులకు కష్టము వెక్కిరితెల్పములకు పూర్వమే కనిపెట్టిరి. వాస్తవ్యంగా రాష్ట్రముల వారు పలువురు కేటక గ్రహింపవలెగిరి. “భరత”ను ప్రాచీనభరతమును జాతీయ భవనమునుగా మారుచు నేను ప్రహింపిరి.

మన నాయకులలో యధార్థ సేవ చేయువారెట్టి భరత పాతకములను విశ్వజీవనమున కొకపుడకకకమైన పాతకములను భేదించుట కిచ్చి దా విశ్వజీవనము స్వాతంత్ర్యపరమై పడుచున్న వేదనను స్వాతంత్ర్యమును లగు మీ వ్యక్తిజీవనములు గ్రహించుట కలసిన నే మీరు వారిని మహాత్ములని పూజించవలెను. యువజనులగు మీరు గూడ, సానింపవలెను. యధార్థమగు నాశక్తి యురూపకము కాకమానదు. మీ సేవారంగములు గృహము పాతకాల, కళాశాలయును గాని సభావేదికలతోను రాజకీయాంధారములతోను గూడిన విశ్వమానవరంగము గాదు. మొదటి మీరు మీ స్వల్పభావకాశమున నిర్మలమైతే పనిచేసి సామర్థ్యమును గడించిన పిదప మీరు విశ్వమానవరంగమున నటింపగలుగుదురు.

భారతీయ యువకుల శారీరభివృద్ధికి విరళమునుండి అవకాశములు లేవనెడిన నేను బాగుగా నెరుగుచును. ఆ యధార్థభావము ప్రత్యేకతలకు తప్ప తక్కినవారి కందరికిని వర్తనమునైనది. నేను వారణాసి నెంట్రులు హిందూ కళాశాల ప్రిన్సిపలుగా నున్నపుడు మొదటికి యువమానవకలిగినగూడ నధికారము సహింపజాలరయిరి. స్వపరిపాలనము గల దేశములలోని కళాశాలలోని బాలయోధులకుల స్వాతంత్ర్యములలో స్వల్పభాగముయిన నా కళాశాల విద్యార్థుల కొసంగవలెనని ఎన్నివిధముల కొనిన నేమియును లాభముకలుగలేదు. మాత్రు దేశ సంరక్షణ సామర్థ్యమును గడించుట కంటే నుత్తమ కార్యమింకొకటి లేదు. ఆత్మవిశ్వాసమునకును క్రమశిక్షతో గూడిన విద్యతోను సాటియగు నుగుణము లేవియును లేవు. భారతీయ యువకులకు క్రమశిక్షనుబడయక పెద్దలపట్ల గౌరవమును చూపకున్నారని కొందరు నిందమోపిరి. “ప్రాచీనకాలమున దలిగురుభక్తి పోయినది. విభేదతత్వము కలిగి కాలమునందలి నుగుణము” అచట నచట విద్యార్థులలో న స్వస్థతయు సమైక్యతయును జరిగినవని నే నెరుగుచును. విద్యార్థుల సమైక్యతలు వినుటకు నాకు చాల మనస్తాపము కలుగును. ఈ సమైక్యత వలన వచ్చుపడిన విద్యార్థుల పట్ల వ్యాధియు చేయవలెనని మన మిప్పుటి విద్యార్థులపై నిరంతరంక తప్పును. ఈ పద్ధతి వలన విదేశీయులకు భారతీయుల విద్యా విధాన నిర్ధారణమున నిరంకుశాధికారము కలిగి యున్నది. అతడు పాఠ్యాధ్యక్షుడై యైనచో తనతో నుమాన్విత గల భారతీయపాఠ్యాధ్యక్షుల కంటే నతడధికముగ మాడబడుచు ప్రత్యేక గౌరవమును పాత్రుడుగా నున్నాడు. యువకులు తమ యువజనోత్సాహమును సన్మాదమునకు నమ్రుటకు రలుచు దేశభక్తిని వాటికి లభింపనికుండ చేయుచున్నాడు. భారతదేశపరిత్ర పరిత్యజింపబడినది. ప్రాచీనభారతనాయకులు పరిగెత్తుట కావలెను. భరతఖండ సంరక్షణము కే జీవముల అధీనమైనది. ఆమె భావ్యభివృద్ధి వాస్తవ కాలనిర్దేశముతో గూడిన రాజకీయముగ నెంబడుచున్నది. (ప్రస్తుతకాలమున భారతీయులకు నూతనభావాద్రి) కులై దేశసేవకులై ప్రాచీనమహిమోజ్జ్వలమై భావికాల మహద్దా వసులైయున్నారు. ప్రపంచమును చాల దేశముల నవముగమునకు లాత్వాహుతులైయుండ వాని పరిశీలించవలసిన వారు నిద్రించుచు నాయువకులను గూడ నిద్రాపథ్యలో నుంచుకొను నదియే జాగ్రత్తమైనది గూడ ప్రభువుమారున్నాడు. ఆ కారణముననే ఈ విశ్వము కలుగుచున్నది. దీనికి సాధనము స్వపరిపాలనమును జాతీయభివృద్ధి కానే గాని యొకడుగాను. స్వపరిపాలన మున్నదే దృఢోచరమగుచున్నది. జాతీయభివృద్ధి గూడ భివృద్ధి విషయము గాగలదు. గాన యువజనులగు మీరింకను కొంత కావలెను. కావలసిన మార్పులను కలిగించుటకు నాయకులు స్వశక్తిలను వినియోగించుచున్నారనిమీరెగియే యుంగురుకొన మీరు వోయును నుగుణము నిర్దేశించి వారికి సహాయ పడవలెను.

మీరు భారతదేశము నత్యధికముగ ప్రేమించవలెను. ఆదేశమునే ముఖ్యముగా అన్నిటికంటే మెచ్చుచు మీరు ప్రేమించవలెను. ఇట్టి ముఖ్యతరణమున మీ జీవితములు మాత్రు దేశమునకు సమర్పించబడునట్లు సంతృప్తింపుక. నభారతము దయించుచున్నది. కాన నీవైకము నిరుపద్రవముగ జరుగునట్లు పరువుతోడకలెను. మీ మొదటి విధి కుటుంబాభివృద్ధి కుటుంబములై భివృద్ధి భరతములైనగాని రాష్ట్రమైభివృద్ధి కంటెము కాకలదు. ఇదిగదా భరత ఖండము స్వపరిపాలనా చర్యగమగాదని వెదకుపేక్షించి, మీరట్లుపేక్షింపక మాత్రు దేశసేవ చేయుటలో ముఖ్యవిషయముల చేయువారి పలుకుట

నాలకింపకుండుటకు జాగ్రత్తపడవలెను. ఇంతవరకును విదేశీయులే పరిపాలకులు, న్యాయాధిపతులు, పన్నులు విధించు వారు, సంరక్షకులు, విద్యాగర్భపులు మార్పువారులై యుండగా భారతీయులు సంతృప్తులై యుండిరి. ఇప్పుడు భారతీయులే భరతఖండమును నేలంపలసియున్నది. అట్టి ప్రభువు సేవ చేయు భాగ్యముల మీతరముల వాటికి లభించుటచే మీరధన్యులు. ఇట్టి యధార్థ సేవను చేసిన వారిని చాలనరుదుగా తప్ప నిరీకరమై భారతమాత ఎరుగదు. మీరు మీ కుటుంబమునకు చాలసేవ చేయవలసియున్నను మీరు భరతఖండమున కధికతమగు సేవను చేయవలసియున్నాని మరువరాదు. తమ కుటుంబ పోషకమునకే విత్తివంతయు కావలయును గాన దేశ సేవను చేయజాలమను వారు గౌరవ పాత్రులుగారు. భరతఖండము తన పుత్రులకు విద్యప్రేరేపించునూరు దేశాధిపతులు భరతఖండమునకు స్వపరిపాలనాసామర్థ్యములేనివారుభరతఖండము నెరుగనివారే మీరట్లు పోషకపాతులలో చేరగోరవలెదురని నిశ్చయమగు దేశభక్తితో మీరిప్పుటినుండి యుదేశ సేవ చేయవలెను నేను నానదస్యమును మాత్రు దేశతన సమర్పించెదను” అనుచు (తమును నిరంతరమును స్మరింపుడు అపుడు మీరు భన్యులగుదురు. (సశేషము)

ఒక భరత గ్రంథాలయము:—తెనాలిలో కడచిన నెల 25-వ తేదీని ‘రాధాకృష్ణ పుస్తక భాండాగార’ మను పేర నొక భృగ్యగ్రంథాలయమును భరతపతనవంశియును స్థాపించెదనని.

మ్యూనిసిపల్ లంగ్ వూహ, నెల్లూరు:—నవంబరు 28 వ తేదీని తమ యింట జరిగిన యేదో ప్రయోజనమును పురస్కరించుకొని సి. పట్టాభి రామయ్య గారు 100 వందల నిరుపేదలకు తృప్తికరముగా అన్నదానము గావించిరి.

స్వరాజ్యసమితి, బెజవాడ:—వైసమితివారి యాజమాన్యము క్రింద కడచిన నెల 28-వ తేదీ సాయంత్రము ఎద్వద్దుపుర భవనమునందు ఒహిరంగనభ జరిగెను. న్యూఇండియా ట్రైకా సంపాదకులు కే. పి. లిల్లాంగు గారు “ప్రస్తుత రాజకీయ స్థితి”ని గూర్చి గంభీరపన్యాసము నొసంగిరి. సభాభవనవంతయు క్రిక్కిరిసియుండెను. నూరి నుందర రామకృష్ణ గారు అగ్రాసనాధి పత్యము వహించిరి.

తాళ్లపూడి వార్తలు:—వర్షములెక్కువగ కురియుట కలసవలెను బొలిగా చెడిపోయినది. ప్రభాకర శివమహేశ్వర పండితులుగారు వారసుక్రిందట దయచేసి “హిందూమతము” ను గూర్చి చక్కని యపన్యాసము లొసంగి, ఇంకను కొడిసములుండి యపన్యాసము లొసంగి, లో. పి. యపన్యాసభారణి బహుజనాక్షరణిగ నున్నది.

ప్రత్యేక కరణములసభ, బాపట్ల:—డిసెంబరు నెల 9వ తేదీ ఆదివారము బాపట్ల పట్టణమున ప్రత్యేక కరణములసభ జరుపబడును. ఏలూరు వాస్తవ్యులును, కానన నిర్మాణ సభాసభ్యులును గౌరవనీయులును నగు రావు బహద్దరు మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు గ్రామసాధిపత్యము క్షేపించుటకు దయతో సంగీకరించిరి. ఇందు సంఘమున కుపయోక్తములగు పలువురుయులు గూర్చి చర్చించి, అరియన్నియు హిందూదేశ మంతి)గారికి నివేదించబడును. కావున తెలుగు జిల్లాలయందలి కరణములందరు విచ్చేసి సభను జయవిదముగా జేయుదురని కోరుచున్నాము. పత్రికాపుల రుసుము రు 1.

పారిశ్రామిక పంచాయితీ సభ.

నిన్నటి దినమున (29 వ తేదీ) ఈ సభవారు ముగ్గురను పరిశీలించిరి. అందు కర్రింబాయి అడాంజీ ఫిర్యాదుగారు మొదటివారు. ప్రారంభముననే సాక్షి చెప్పిన దానిలో ననేక దోషారోపణము లున్నవిగా రహస్యముగ చెప్పట మంచిదని అభ్యుతలు చెప్పిరి. బహిరంగముగ నే విచారింపవలయునని సాక్షి చెప్పెను. దొరతనపు టుద్యోగియులమీద. (ప్రత్యేకించి నేరారోపణము చేయుటకలన దాని విచారి. పజాలచుని అభ్యుతలు చెప్పిరి. సాక్షి కోప మేరుకగా దొరతనమువారు. కోరిన వస్తువులన్ని కంటెనెల వారలకును సమాచారము పంచిపెట్టక కొందరికడ చాల అధికముగ వస్తువుల వియోజమును వరికొందరికడ చాల స్వల్పముగ దీసికొనట మనని చెప్పెను. అందు కాలమువరకును దీరిమినిసించి (ప్రస్తుత పరిస్థితులకు కలుకు క కంటెనెలవారు లామే దొరతనమువారికి కలుజుతోట్లు మొదలగు వాని నిచ్చుచుండెడివారు. 20 సంవత్సరములనుండి వారి చేయుచున్నారు. చిరపురస్థువుల దయచేయుటలో కాన్పూరునందలి ఒక కర్మాగారముమీద నెక్కుడు అభిమానమునంచి దొరతనమువారు తీర్చినవారి నుత్సాహించుటయే మానిరి. చర్యముల నెరువతిచేయుట. నణచిచేయుట. పన్నుల చేయవలయునని అతడు చెప్పెను.

మాంతుగుగారి సందేశములు

అంగ్ల యుద్ధమును సంఘము.

అలహాబాదు అంగ్ల హైదరాబాదు సంఘమువారు నిన్నటిదిన మన మాంతుగు గారి ప్రతినిధిగారిలకు తమ సందేశమును నివే దించిరి ఆధ్యక్షులు డబ్లిము. పి. యస్. మిల్స్ డి. గారు, జె. హెచ్చి, అబ్దులు, టి. టి. రైట్, జె. హెచ్చి, రండ్ల ట్టుగారును ప్రతినిధులగు బోయిరి ఆధ్యక్షు లిట్లు చెడిరి. హిందూ దేశ బ్రాహ్మణములకు అంగ్ల యుద్ధములు, ఇంగ్ల టునే నివసముల నెవ్వరుమోసిన యూరోపియనుల తరపు నను మేము మిమ్మును రాజప్రతినిధిగారిని హృదయపూర్వ కముగ నాదరించుచు హిందూ దేశ రాజకీయ క్రొవరముల స్వతంత్రముగ తర్కింప వలెకాకము నొసగినందులకు మాతృత జ్ఞతా పూర్వకమందములు. భారతీయ విద్యార్థులలో గొంద లు హిందూ దేశ పరిపాలనమున విశేష భాగము తమ చేతుల మీదుగానే నడుప గోరుచున్నారు. కాని ఈయన ద్వేషము విద్యార్థులందరికిని లేదు. వారిలో నెక్కువకుమందియైన నట్టి కోరికల గోరలేదు. మరియు నాయెక్కువ మంది ఇప్పటి స్థితిగతులే కాక తమకు గుండగోరుచున్నారు. పరిపాలనము నందు అత్యధికముగ మాతృభూమివలయునని నిరంతరము "ఖం టాపథము" వాదించువారు కోరుమాతృభూమి వారికి గాని ప్రజలకు గాని భేషమునకుగాని. ఎంతమాత్రమును లాభకరము కాబోదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కమానభాగము నై కొన కలయునను ఆకాంక్షకులయి భారతీయులు సంపూర్ణ స్థానిక స్వపరిపాలనమును గోరుచున్నారు. అట్టి సమాన భాగమునకు స్వపరిపాలనము యందుగ నుండవలయుననియు వారు తలంచు చున్నారు. అందువలననే యిట్టి మాతృభూమి గోరుచున్నారు. మేమును తక్కినవారితలె హిందూ దేశములలో నొక జాతివార మనియు, అందువలననే దేశాభివృద్ధి వారితగ నిర్దిష్టమి. తుకో మేమును అంతగనో ఆభివృద్ధియనియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణ ప్రయత్నమున భారతీయునికి ప్రాతినిధ్యము నిచ్చుట మా కెంతయు నతిశయ కారణ మనియు, అయినను క్రమక్రమమున రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనా వర్ధిల్లిని ప్రవేశ పెట్టవలయు ననియు, అట్లు ప్రవేశ పెట్టుటలో ప్రభుత్వపు బ్రిటిషుగుణ మే మాత్రము దిగ్గి పోకుండదనియు మేము నిశ్చయించి గోరుచున్నాము. హిందూ దేశమునందలి రాజ కీడుకర్మముల క్రమమున స్వాభావికముననే ఏర్పడవలె గాన నెక్కువ భాగ విశేష పుమాపు లవసరము లేదను వారితో మా యభిప్రాయమును ఏకీభరించు చున్నది.

కార్యనిర్వాహక సభి కాసనసభకు లోపలగా నుండ వలయునను అంతయును గూర్చి తాము అక్టోబరు 21-న తేదీ నాటి సమయములో విశేషముగ తర్కించి అట్టి మాతృభూమి కింకను తగినదనుచును రాలేదని వారిక తీర్మానమును జేసిరి.

కాసన సభలందలి సభ్యుల సంఖ్య హెచ్చింప గోర బడుచున్నది. కొంత యభివృద్ధి గావలెనని వారు కోరిరి. ఇప్పటికి ప్రాతినిధ్య మొకగువడని ఇతర తరగతులవారిని ప్రాతినిధ్య మీయవలయును. ఇట్టి ప్రాతినిధ్యములు కేవల ము ఎన్నిక స్వాంత్ర్య మూత్రము ననుసరించియే యుండ వలయును.

భారతీయులు కార్యనిర్వాహక సభలలో సగము మంది సభ్యులు కాసన సభ్యులచే నియమింప బడవలయు నని కోరుచున్నారు. ఇట్టి ఎన్నికలవలన సామగ్రియు గలవారలు తొలగింపబడుటయు గాక దొరతనమువారు తమ యిష్టము వచ్చినవారిచే నియోగింపబడవలన నెక్కువ లాభముంచును. కావున నట్టి ప్రభావమాత్రము కుల్లంఘించ రాదని వారు కోరిరి.

కేవలము తమ సంఘమునకు సంబంధించిన మాతృభూమి వారు గోరెనెల్లగుగాని భారతీయులు దొరతనపు టుద్యోగము లలో ననేకము తమకేమ కలయునని గోరుటలో వారు కొంచె ము జోరకము కలిగించుకొన కలసియున్నది. అన్ని విధములగు కాభిలంకున ప్రస్తుతము భారతీయులే అధికముగ నున్నారు. కొలది ఉన్నత పదవులందు మాత్రమే అంగ్ల ఇండియను లున్నారు. వారి నటించి తొలగించిన పరి కట్టు నిట్టియునకు చాల హాని సంభవించగలదు. క్రింది యాద్యోగముల క్రమక్ర మమున మీదికి దెచ్చి ఉన్నతాద్యోగములందు నియోగించుట చాల హానికరము.

వారు గట్టిగ నొక్కి చెప్పవలయు అంత మింకొకటి కలదు. నావికా సేవలలో ఉన్న గోద్యోగములు లభించుటకు వారి కెక్కుడు అవకాశము లీరుబడినందులకు భారతీయు లిచ్చు కోసమున్నారు. అయినను తమ కట్టి అవకాశముల నీయవలసి

యే యున్నది. ఏమన తాము బ్రిటిషు సంతతివారము. మరియు హిందూ దేశ స్వచ్ఛంద వైశ్యములలో వారి సంఖ్య మే యధిక ముగనున్నది. కావున వా రిట్టి అవకాశము లుండవలయునని ఎవ్వరను నభ్యుక్తముతో గోరుచున్నారు.

మహా ముగ్ధసమయమున హిందూ దేశపు దొరతనమువారి మన స్వంతయు వివచనశీలి నుండు ఇట్టి సమయమున భారత జనసామగ్రియునకు విశేష నష్ట వా యు క ము ల గు మూర్ఖుల గోరు చు స్వ లాభి ప రా య ణు ల గు భారతీయు లిట్టిసమయమున నింత యాద్యోగము జేయుచు స్పృహలకు వారు తలచిచారమును జెలుపు చున్నారు. ఈ మహా సందేశమున (బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలికిని గొప్పమేలు గలుగుచు గాకమని వారు కోరుచున్నారు. ప్రస్తుతము సాధా రణముగ సంఘమున కంతటికిని వలయు మాతృభూమి చెప్పబడి నది. ఆ మాతృభూమిలందు స్థానిక సంఘములు తమ ప్రతినిధుల నుపి ప్రత్యేక సంస్కరణము గోరెదరు. యథా ప్రకారముగ రాజప్రతినిధి మాంతుగుగారు సంఘప్రతినిధుల కరస్పందన మున గావించిరి. ఇంతటితో సమాన ప్రాతినిధ్యము లన్నియు ముగిసినది. మాంతుగు గారు ప్రతినిధి గారులు ధిల్లీకిబోవు చున్నారు. ఆచటినుండి మాదవ తేదీని కలకత్తాబోయెదరు.

రాజప్రతినిధి గారు మాంతుగు గారి సహితముగ నిన్నటి దినము ధిల్లీలో కలకత్తాకు పయనమైరి. అచటినుండి మద రాసు బొంబాయిలకు పోయి మరల జనవరి నాల్గవతేదీ నరికి ధిల్లీకిబోయెదరు. అన్ని ప్రేషకులకు వచ్చుట పోవుట అంతయు "మై" నేము "గ జరుగును. బహుశః దేశవారిలో రాజప్రతినిధి గారు, వారిసతిగారు, మాంటాగు గారు, దేవభూమిగారు, హ్యూకుగారు బాసుగారు, విస్సెంటు గారు గాక తక్కిన వార నేకమంది గలరు. మెక్కువవచ్చుచు గారు కలకత్తావరకు మాత్రమే పోవుదురు.

29-వ తేదీ ఈక్రిందివారికి సలహాకర్మముల నొసగిరి. జె. హెచ్. అబ్దుల్లా, డబ్లిము. హెచ్. మిల్స్, టి. టి. రైట్, జె. హెచ్. రండ్లెట్టు: గారు, వి. పి. మాధవరావు, మా. లాలా నక్కలీరుసింగు, మా. రాజుబహద్రులు రావకరణదాసు గారు మొదటివారు యూరోపియను సంఘప్రతినిధులు; తక్కిన వారు యావద్భారత హిందూ సభా ప్రతినిధులు.

అఖరు విజ్ఞాపన పత్రము

ఈ నెల 28 వ తేదీ వి యావద్భారత హైందవ సభ వారి పక్షమున వి. పి. మాధవరావు గారు ఇండియా కార్యదర్శికి నిజ్ఞాపన పత్రమును సమర్పించిరి ఉన్నతాద్యోగములకు తా మున్నవని స్థాపించుకొన భారతీయు లత్యాక్రమమునన్నారు. సామ్రాజ్యభివృద్ధి పగు స్వపరిపాలనాస్వాంత్ర్యమును భారతీ యుల కొనగ నుద్దేశముతోడ నిజమగు సభి కారముల వారల కిచ్చుట ప్రసాదించుట స భ వా రి కి స మ్మ త ము. అధినివేశముల దొరతనముతోడ నామంత్రి కట్టి సంబంధము లేదేమియున్నదై, హిందూ దేశముపట్ల ఇండియానుంత్రి గూడ నట్టి సంబంధము లుండున స్పష్టపరచుచును. ఇండియా కార్య దర్శి సంఘము నెత్తినేయుట సమంజసము. లేనియెడల ఆసభ యందు కాసనసభాసభ్యులు నియోజింపకొన్న భారతీయ సభ్యులు సుఖమున, రాజకీయసభము గల అంగ్ల జాతీయు లగు ఉద్యోగులు నాలవకంతును, ఇండియా దొరతనమునండి పింఛను బుచ్చుకొనిన యద్యోగులు నాలవకంతును ఉండున ట్లాసభను సంస్కరించుట కిచ్చుము.

రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకసభ సభ్యులయందు భారతీయ సభ్యుల సంఖ్య సుమారు యుండవలయును. తక్కిన సం గోరుచు అంగ్లయులు. కాసనసభాసభ్యులు భారతీయులగు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నెన్నుకొనుచు. సభ్యులగు అంగ్లయు లలో కొందరైనను సివిలు సభ్యులు ఉద్యోగులై యుండ వల యునను నిబంధన ముండగూడదు. కాసనసభా ప్రాతినిధ్య ములు. సంఘమును బట్టిగాక ప్రదేశములనై నాధారపరుప వలయును. అని యావద్భారత హైందవసభవారి విన్నపమున వివరింపబడియున్నది.

ఆనంతరమున శ్రీ రాజప్రతినిధి కృతజ్ఞతను జెలియ జేయుచు, శ్రీ వారును ఇండియా మంత్రియును ప్రతినిధిగర్మము వారిని కరస్పందనకారవములచే గౌరవించిరి.

తిరువల్లిక్కేణి మూర్తినిసేవల్ సంఘము:

నేటి సాయంకాలము 6-15 ని. లకు ఈ సంఘమువారి యాజమా న్యముక్రింద కెల్లెలుచున్నాలో నొకబహిరంగసభ జరుపబడును. దాప్తగు విషయరాసువులు గారు ప్రజలకర్మముల లోని అసంగతములు గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. ఆనరు జె లీచ గారు ఆ గానసాహిత్యము నహించుట కంక్షిం చిరి.

స్థానిక చార్తరులు

(0)

జరు బోవు సమాచారములు

1-12-17 ఆస్పత్రికాక సహాయము నెటు అంద్రా చర్యలో గావైచుకు సా. గం 4.

రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు పదవి:— ఈ పదవికి బ్రాహ్మణు ఎం. డి. కేవదాసు, వి. పి. వి. ఎల్ గారు వరఖాస్తు చేసిరిని వదలి నిరాధారమును కేవదాసు గారే తమకు ప్రాసెస్టు వైపున పత్రక ప్రకటించిరి.

ఉపన్యాసము:— నేటి సాయంకాలము 6 గంటలకు బ్రాహ్మణుని దేవిభూమిమను పతనమందరమున జి. గారు గారు 'జాతియాభివృద్ధికి రెండుమాస్యులు' అను విషయమునుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు. జి. పి. నరేశుగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

ఎగ్ మూరు బాలికాపాఠశాల:— పాఠశాల 9 వ వార్షికోత్సవము రాబోవు డిశంబరు నెల 9-న తేదీసాయం కాలము 4-45 నిమిషములకు పి. భావ్యకాచలం నాయుడు గారి బంగారాలో దివాను బహదూరు పి. రాజ గోపాలా చారి గారి ఆధ్యక్షత క్రింద జరుపబడును.

వహ్నికుల క్షత్రియ హోటలు:— ఈ సంవత్స రము పట్టుములను బడసిన వహ్నికుల క్షత్రియ విద్యార్థుల కం దజకును విండుచేయు యేర్పాటులు జరుపబడుచున్నది. కాబట్టి వైవిధ్యార్థులందరును తమ విలాసములను వహ్నికుల మిత్ర పత్రికా సంపాదకులకు తెలుపవలయును.

'న్యూయిండియా' ధరావతు కేసు:— (సెన్స ఆక్ట్ ప్రకారము 2 వేల రూ॥ లను పి. కె. తిలంగుగారు రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో ధరావతును కట్టి పిచ్చుట హైకోర్టులో అపీలుచేసిరి. కేసు డిసంబరు 2-న తేదీని విచారణ చేయబడును.

ఎగ్ మూరు రైలుస్టేషను:— ఈ నెల 28 వ తేదీ సాయంకాలమున ఎగ్ మూరు రైలుస్టేషనులో నొక వింత జరి గెను. తిరునల్వేలి బ్రాహ్మణేశ్వర మహాజన సభాధ్యక్షులును మరికొందఱును బోయి మెయిలులో పోవుటకు సిద్ధమగునండి. వారి గమనమును చూడగోరవారు చాలమంది స్లాటు ఫారము టిక్కెట్లతో లోనికి పోవలది టిక్కెట్లనుకొన యత్నించిరి కాని టిక్కెట్ల నిచ్చు బ్రాహ్మణ గుమాస్తా వారికి టిక్కెట్లన్నిట కిష్టపడక యిటునటు తిరిగి కాలము వ్యయపరచ వారంభించి నందున వారందరును ప్రేషకు మాస్తరుగారిలో రిపోర్టుచేసిరి. ప్రేషకు మాస్తరుగారు వచ్చిన వెనుక అతడు వారికి స్లాటు ఫా రము టిక్కెట్లను యిచ్చెనని జప్తిగు పత్రక వ్రాయుచున్నది.

విద్యావిషయక సు ఘోషన్యాసము:— నిన్న (29-11-17) సాయంకాలము నె నేలుచూడులో లాంగుహాక్ స్టుగారు కర్నూలు జిల్లాలోని శ్రీ శైల కేశవమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. న్యాయమూర్తి ఓల్డ్ ఫెల్లు గారు అగ్రాసవాధి పత్యము వహించిరి. చెన్నైలో గవర్నరుగారును మఱి కొందరు నైదేఉద్యోగస్థులును సభ నలంకరించిరి. కేశవము గోడల వైది, స్తంభముల వైది, గోవులముల వైది కల్ప కాదులకే చెక్క బడిన చిత్రపులు గూర్చియు, హమ్మలను గూర్చియు ఉపన్య సించి. పిచ్చుట ఆలయముమొక్క పవిత్రతను ప్రసిద్ధిచి వివరించిరి. కేశవమునై చెక్కబడిన కొన్ని విచిత్రములగు చిత్రపులులను లాంతరు పటముల మూలమున చూపిరి. సభా గ్యులు ఉపన్యాసకులకు వందనము లాచరించి పిచ్చుట సభ వారందరి పక్షమునను గవర్నరు గారికి వందనము లాచరించిరి.

గొప్పవివాహము:— నేడుదయము 6 గంటలకు దిష్టివిష్ట ముననయియు. తి శ్రీరామమూర్తి పంతులు వి. పి. డి. ఎల్. (దిష్టికలక్తరు జయంతి రామయ్య పంతులు వి. పి. వి. ఎల్ గారి అన్నకుమారుడు) గారి పుత్రికయు సామ్రాజ్య కాసనసభానియోజిత సభ్యులగు గౌ. రావుబహద్రు బయ్యార సింహేశ్వరకర్మ వి. పి. వి. ఎల్ గారి దాహిత్రీయునకు చిరం జీవి సాభాగ్యునతి సోమసుందరమ్మను నెల్లూరుకలక్తరు రావు బహదరు దొడ్ల రాఘవయ్య వి. పి. గారి సోదరుకకు చిరం జీవి దొడ్లరామయ్య వి. పి. గారి కిచ్చి చెన్నై పురలో తే నాం పేటలో గౌ. శ్యామగారి మందిరం ను (110 హంటుకోడు) వివాహము గావించిరిని వాియుటకు చాల సంతోషించు చున్నాము.

వృత్తాంత లేఖలు

విశాఖపట్టణము వార్తలు.
(మా విలేఖకుని యొద్దనుండి)

జేగు

విశాఖపట్టణము, నవంబరు 27:—మా గ్రామమునందు జేగువ్యాధి బ్యాపించి వారముదినము లయినది. దాదాపుగా ఈ వ్యాధివలన 15 గురు చనిపోయి యుండును. ఇదివరలో ఎన్నడు నీ వ్యాధి యీ గ్రామమునకు వచ్చియుండని పేతువుచే ప్రబల విశేషముగా భయపడుచు వందలకొలది ఇండ్లకు తాళములు వైచి పొరుగుగ్రామములకు వెళ్లి పోవుచున్నార.

నావ తిరుగఁబడుట.

విశాఖపట్టణము నుండి మింది మున్నగు గ్రామములకు పోయెడి కోడ్డులొకనున్న ఉప్పపేరును వాటింజెడి ఒక నావ మునిగిపోయి నుమారు 20 మంది జనులు ఒక్కసారిగా చని పోయినారు.

పోలీసుజవాను తుపాకిని కాల్చుట.

విశాఖపట్టణము సబ్బట్రజరీదర్ పారామీద నున్న యొక కానిస్టేబులు ఈనెల 25-న తేదీని నుమారు 9 గంటలవేళ హెడ్డు కనిస్టేబులును తుపాకితో కాల్చివేసెను. హెడ్డు కనిస్టేబులు చనిపోయినారు.

ఏలూరువార్తలు.

[మాస్పీకియ విలేఖకునియొద్దనుండి]
కొల్లేరుముపు.

జిల్లాకలెక్టరు క్యాంపెలుగారు కొల్లేరు ప్రదేశమునకు వెళ్లి కొల్లేరునదలవలన నష్టమున పాలములకు స్వయముగ పీక్షించిరి. రెండవ పంటకు నీరు ఇప్పించ వలసినదని రైతులు కలెక్టరుగారితో మనవి చేసికొనిరి. రెండవ పంటకు నీరు ఇచ్చుటకు అధికారులకు ఉద్దేశము కలిగినట్లే కనిపించు చున్నదిగాని, ఏప్రిలు 15-న తేదీవరకు కాలవతెరచి యుండుటకు నూపరింపెండెంటు ఇంజనీయరుగారు సందేహించు చున్నట్లు తెలియవచ్చినది. ఎక్స్ క్యూటివు ఇంజనీయరుగారు నూపరింపెండెంటు ఇంజనీయరుగారును కాలవలు ఏప్రిలు 15-న తేదీ వరకు తెరచి యుంది రైతులు రెండవ పంటకు చేసికొను పనులు కొనసాగునట్లు చేయుదురని నమ్ముచున్నాము. ఈవిషయమున రెండవపంటకు ఉత్తరువు లిచ్చినందుకై ఎక్స్ క్యూటివు ఇంజనీయరు కలెక్టరు మొదలగు ఉద్యోగస్థులు రైతుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులయిరి.

దర్బారు.

రాయి బహద్దరు కూర్మా వేంకటరెడ్డిసాయుడుగారికి సుమారు నొసంగుటకుగాను జిల్లా కలెక్టరుగారు ఈ పట్టణము నందు డిసెంబరు 4 వ తేదీని దర్బారు జరిపెదరు.

పశుచికిత్స.

ఇచ్చట గవర్న మెంటువారి పశువైద్యశాల యొకటి కలదు. ఇదిగాక, పుల్లంభొట్ల వేంకటరామశాస్త్రిగారి సహజేత దిపోలో తయారు కాబడిన ఔషధములు కూడ పశువులకు గుఱుములకు మిక్కిలి యుపయోగకరముగానున్నది. బెజవాడలో జరిగిన యాయుర్వేద సభలో గూడ శాస్త్రులు గారు పశుచికిత్సను గురించి ఉపన్యాస మిచ్చియున్నారు. వీరు అన్ని పశుజాతులకు వచ్చుకోగములకును మందులు తయారుచేయుచున్నారు.

కృష్ణామండల సభ.

మాంట్లగుగారికి స్వాగత మొసంగుటకును కాంగ్రెసు-లీగుల విభాగమును ఆహ్వానించుటకును ప్రత్యేక కృష్ణామండల సభ డిసెంబరు నెలలో జరుపుటకు ఈ పురమున ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

ఒంగోలు వార్తలు.

(మా విలేఖకుని యొద్దనుండి)

వ్యయము:—కడచిన చిత్రకాలైలో మా గ్రామమునందు గుట్టుపట్ల గ్రామాదులలోను వృద్ధ మెక్కువగా కురిసి చెరువులో నిండినది. రైతులు చాలా సంతోషముగా నున్నారు.

దశరామహరద పంతులు:—మా పట్టణమందలి డిప్టీ కలెక్టరుగారు హిందూ మహమ్మదీయులలోని ప్రముఖులను పిలిపింపుకొని వారివారి మతాచారముల ప్రకారము జరుగవలసిన యుత్సవముల సమయముల సెలవుల కొరకొప్పందిగుగకుండు నట్లు కొన్ని యేర్పాట్లు చేసిరి. మహమ్మదీయు లీయేర్పాట్లు తోడ్పట్టినందుక జిల్లా కలెక్టరుగారికి తమ యనమృతమును

దెలియజేసికొనిరి. జిల్లా కలెక్టరుగారు, యీ పురమునకు వచ్చి యుద్ధము మతప్రముఖులను విచారించి డెప్యూటీ కలెక్టరుగారి యుత్తరువునందు కొన్ని మార్పులను గలుగజేసి హిందూ మహమ్మదీయులు సోదరభావముతో తమ తమ పంతులుల మతద్యేషములు లేకుండా జరుపుకొనవలెనని చెప్పిరి. అదే ప్రకారము వీరి యుత్తరువు మేరకు యుద్ధముతములవారి యుత్సవములు నిరాటంకముగను జయప్రదముగను జరిగినవి.

పురపాలకసంఘమువారు మాపురముందు పడమటిపీఠియం దొక ప్రారంభవిద్యాలయమును గట్టిరి. దీనికి దక్షిణముగ సమీపమున, శ్రీలక్ష్మణుడు ప్రత్యేకముగ నొక వైద్యశాలను నిర్మించిరి. ఈరెండు భవనములందు జరుగవలసిన పనులు ప్రారంభించుటకై మాజిల్లా కలెక్టరుగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరిగెను. ఆసభయందు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు సి.వి. కృష్ణరావుగారు, మనదేశమునందు విద్యావ్యాప్తికి తగుప్రయత్నములు చేయుట యనవలసినదని, అట్టి వ్యాప్తియొక్క పాప్తికై ప్రారంభవిద్యయొక్కజనులను విధిగా నేర్పుకొనవలసినట్లు గవర్న మెంటువారు కాసిండుటయే మనదేశస్థుల పరమావధియగు స్వరాజ్యప్రాప్తికి ప్రథమసోపానమనియు మంచి యుదాహరణమునతో నుడివెరి.

మా గ్రామమునకు సమీపముననున్న వెలగపూడియను గ్రామములో సంవత్సరమునకు 1900 రూపాయల వరంబడి గల ఆస్తితో పూర్వము బాటసారులకు అన్నపానాదుల నిచ్చుటలో మిక్కిలి సహాయకారిగానున్న సత్రము, ప్రస్తుతము, రైలుపనుటచే, ననుపయోగమై కిట్లయై, నామావశ్యమై మూత్ర ముండుటచే, దానిని మునిసిపాలిటీవారు స్వీకరించి, యొక వైద్యాలయమును గట్టించి దానికి వెలగపూడి ఛారిటీ ఘోషాస్పిటల్ అను పేరువెట్టిరి.

హిందూవిద్యాలయ మిప్పుడు మంచి స్థితియందున్నది. దీని స్థాపకులగు బ్రహ్మశ్రీ పితుపాటి వెంకటరంగయ్యగారు ఈ సంవత్సరము విద్యా విషయ మందు దీనదశయందున్న తెగలలో చేరిన విద్యార్థులకేమి, మంచి తెలివి తేలుటగల పిల్లలకేమి, నిరుపేదలగు బాలుర కేమి, నుమా రెనిమిదివందల రూపాల నుదితముగ ఖర్చువెట్టినట్లు తెలియుచున్నది. విద్యాభివృద్ధికై తోడ్పడుచున్న వెంకటరంగయ్యగారు ఆ విద్యాలయమునకు శాశ్వతపు యేర్పాటును చేయదలచి, భవనవిద్యయనుకై మిక్కిలి ప్రోత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారని వ్రాసుటకు మిక్కిలి పంపిణీయచున్నాము.

మాగ్రామమందలి రెట్టుపేరుగల్గినోకరగు అక్కరాజు పద్మనాభయ్య గారివల్ల, మారేచే మెకాగా నున్న సి. వి. కృష్ణరావుగారిని, చేరే మెకాపదనికి వెళ్లుకొనుటకు న్యాయ చట్టములకు విరుద్ధమనియు, అందుచే వారి నావదవినుండి తొల

గించుటకును, అట్లు తొలగింపబడువంతకంటకు వారుచేరే మెకా పోదాలో జరిపించిన సకల కార్యములు చెల్లకుండునట్లు డిక్టేర్ చేయగలందులకును, తేబడినయభియోగము జిల్లాజడ్జిగారిచే విచారింపబడి, వ్యాజ్యము చెల్లనేరదని తీసివేయబడి ఫీజువగై రాఖర్పులకుగాను చేరే మెకాగారికి డెబ్బనిరూపాయలు వాది యియ్యవలసినట్లు తీర్మానించిరి.

మాగ్రామమందు రాబోవు డిసెంబరు 23, 24, 25, వ తేదీలలో పశువులసంత జరుగ వలసినట్లు తీర్మానింప బడినది. శ్రీయ్యత, ఆనరబుల్, రావు బహదూర్, బి. యస్. శర్మగారిని, ఆనరబుల్ జడ్జిఫ్, అబ్దుల్ రహింఘారిని యీప్రదర్శనమునకు ఆహ్వానము చేయవలసినట్లు తీర్మానింప బడినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఒకవిలేఖకుడు.

నెంట్లలు తిరువాన్కూరులో రబ్బరుతోటల ఏతెంటు ఛార్లెసు ప్రాండరుగారు బలవంతముగ చంపబడిరని తిరువనంత పురమునకు తెలియవచ్చెను. కేసును 29-వ తేదీని క్వీలానుకా తీసికొనిరాబడెను.

వెదపులిచే జంపబడుట:—వల్లువనాడు తాలూకా ఇదతానటకర గ్రామములోని కొందరు సి.కారీలు గత శుక్రవారమున వెదపులివేటకు బోయిరి. వారు పులికొడుకు అడవి నంతను వెతకుచుండిరి. ఒక పొదలో ధాగొనినపులి వారికి తెలియకుండ వారిలో నొకనివైబడి వానిని చంపివేసెను.

లంచపుకేసులు:—లాహోరుడిప్ర్యూటి కమిషనరుగారి కడ కొన్ని లంచపుకేసులు విచారణలో నున్నది. మొడితు. సి. ఎంగు అనునతడు లూథియానా ఎమ్మెట్రా అసిస్టెంటు కమిషనరుగ నుండెను. కేసులు విచారించుటలో నీతడు పాస్టిలయొద్ద 33, 12, 10 పానులు లంచములు పుచ్చుకొనెనని చార్జి చేయబడెను. యూరోపియ రైదుగురు చ్యూరిగ నేర్పడిరి. వాదుల తరపున దొరతనముజూరి న్యాయవాది పనిచేయుచుండెనుగాని ముద్దయ పక్షమున వక్త్రీలు లేకు.

విలేఖకులకు నోటీసు.

కాగితపుకట్ట వేర్పడుటచే విలేఖకుల వ్యాసములును వార్తలును చాలవఱకు తగ్గింపబడవలసి వచ్చుచున్నది. విలేఖకులు తాము వ్రాయబోవు వ్యాసములను సాధ్యమైనంత వ్యవస్థముగ 1,2 పుటలకు మించకుండ వ్రాయ వ్రాద్దితులు. వార్తలందు అతిసూక్ష్మముగ ముఖ్యవిషయమును మాత్రము వ్రాయవలెను. వెదవిగ నున్న వ్యాసములును కాగితములకు రెండు వైపులను వ్రాయబడినవియును, జిలుగుగ నున్నవియు ప్రకటింపబడవు. సుపాదకుడు.

అమృతాంజనము డిపో వారి
ది వ్యవధములు.

	రూ.		రూ.
దంతచూర్ణము పండ్లతోముటకు ...	0.2	మోహిని తైలము పెండ్లకులు పెరుగుటకు	0.12
జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణముకు	1.4	లోమహరి పెండ్లకులు ఊడుటకు ...	0.0
దంతిశాలహరి పండ్లతోముటకు ...	0.8	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1.5 ...	1.8
కుజగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1.0	కస్తూరిమాత్రలు వెదవి, మంచివి 50-కి	0.10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1.5 ...	0.12	సుఖభోగి మాత్రలు ...	1.0
మూలశోకు తైలము డబ్బి 1.5 ...	0.12	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
తేలుపండు తేలుకాటుకు సీసా 1.5 ...	0.8	విశేషములకుమాత్రలు డబ్బి 1.5 ...	0.8
కేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0.4	గ్రహణి మాత్రలు డబ్బి 1.5 ...	0.8
కలరామాత్రలు వాంతిభేరులకు ...	0.8	కరోవేదన మాత్రలు తలనొప్పలకు ...	0.12
గజ్జికీతైలము గజ్జిపీడలకు డబ్బి 1.5 ...	0.8	కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1.5 ...	0.8
వామురూర్పము సీసా 1.5 ...	0.8	శగకు ద్రావకము సీసా 1.5 ...	1.0
కేలకు మందు సీసా 1.5 ...	0.4	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1.0
తామర తైలము; తామర, పీటకు ...	0.6	చుండుకు నూనె సీసా 1.5 ...	0.6
కడుపు తైలము డబ్బి 1.5 ...	0.4	నుందరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0.8
నురతిద్రావకము సీసా 1.5 ...	1.0	పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ...	0.8
కఫహరి కీతగట్టులకు డబ్బుకు ...	1.4	కర్ణశాలహరి చెవిపోటుకు ...	0.6
కఫహరిమార్గం ఉబ్బసములకు డబ్బి 1.5	0.8	జాలాది మాత్రలు మలబద్ధమునకు ...	0.8
వాముపుపోట్లకు మందు ...	1.0	బంటువారహరి ఎమిడికలకు ...	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

అమలాపురము తాలూకాలోని పాతకాల చరిత్ర

గతము మొదలుగా కొన్ని లోతు సేకరించి పాతకాల చరిత్ర అమలాపురము తాలూకాలో ఏర్పాటు చేయవలసినదని ఉత్తరపురములో న్యాయదర్శి విద్యాభ్యాసములు చేసినందున మూలములలో (అనగా కొమరగిరిపట్టణము) యని వారి యూహ. ఏలన కొమరగిరి ప్రముఖ గ్రామమును బెంద మూలముల దీనిని పాతకాలమును ఇంతేగాక కొమరగిరి పట్టణములో తాలూకాలోని పాతకాలముల పట్ల భవనమును 6 గురు ఉపాధ్యక్షులచే సుప్రసిద్ధ పాతకాలము విశాలమైన ప్రదేశమును గలవు. నాక లోతు సేకరించి పాతకాల స్థాపించిన బాగుండునని దైర్ఘ్యముగాగి వాయుగా, వారు తాలూకాలోని పాతకాలమును కనుగొన గోరి. బోర్డు మొదలుగా తమ యధికారము క్రిందనున్న గ్రామముల యొక్క పరిధిని కని వివరించుటకు ఉత్తర కొండల పుల్లెటికురు వగైరా గ్రామములవారు ఒక అచ్చు అర్జీ కాగితమును తమకు దాఖలుచేసి నంతమాత్రముచేత అంగీకారమును పుల్లెటికురు గ్రామమున కిచ్చుటకు సాహసించిరి. బోర్డువారు కొమరగిరి పట్టణమును ప్రోసిచేసి ఆపాతకాలము పుల్లెటికురుకు కొనుగొనుట యన్యాయము. ఏలన పుల్లెటికురునకు ఒక ప్రక్క 6 మైళ్ల దూరము లో లోతు సేకరించి పాతకాలముల కొత్తపేటయు, మరియొక ప్రక్క ఉన్న పాతకాలముల యమలాపురమును నున్నవి. కొమరగిరి పట్టణమును 12 మయిళ్ల దూరమునకు తక్కువ ప్రదేశము లో నేపాతకాలములేదు. కొమరగిరి పట్టణము సముద్ర ప్రాంతమున నిరాకరించిరా? సముద్ర ప్రాంతములలో చెన్న పట్టణము బందరు కాకినాడ విశాఖపట్టణములు లేవా? ఆ క్కడ పాతకాలమును కళాశాలలును గలవు. సముద్ర ప్రాంతము లలోనే ఆరోగ్యముగాను విశేష సౌఖ్యముగాను నుండును గదా? ఒక ప్రక్క గ్రామములు లేకపోయినను తక్కిన మూడు దిక్కులలోను వలసినన్ని గ్రామములు లేవా!

1. కరగట్లపల్లి, 2. మొగ్గలమూరి, 3. గోడి, 4. గోడిలంక, 5. గోసాయిలంక, 6. అల్లవరము, 7. వెంటుకొన, 8. చల్లపల్లి, 9. నూరసానియానా, 10. కేసగుప్తము, 11. సామంతుర్రు, 12. కేస పల్లి, 13. కంకరగుప్తము, 14. గోగునమరము, 15. పొన్నమండ, 16. మగటపల్లి, 17. కాటేపురము, 18. అర్రు, 19. కొమరాడ, 20. బాడిలంక, 21. కొమరగిరిపట్టణము, 22. గోడిపల్లి, 23. చెల్లగడ్డ, 24. తూర్పులంక, 25. లూటుకురు-ఇన్ని గ్రామములకు సమీపములో నున్నది కొమరగిరిపట్టణము. ఈ గ్రామముల జనసంఖ్య 60 వేలమంది, ఇక పుల్లెటికురు సంగతి విచారితము. అది చాల గ్రామములకు మధ్యమమే గాని, పుల్లెటికురు కొత్తపేటకు అమలాపురమునకు 6 మైళ్ల దూరములోనే యున్నది. చుట్టు ప్రక్క గ్రామములు కొన్ని కొత్తపేటకు 2, 3 మైళ్లలోను కొన్ని గ్రామములు అమలాపురమునకు 3, 4 మైళ్ల దూరములో నున్నవి. పుల్లెటికురు గ్రామములు విశేష భాగ్యంతులు, వారు స్వయముగానే యొక పాతకాలము స్థాపించుకొగలరు. హోతా వీరభద్రయ్యగారి వంటి జమీందారులు చాల మందిగలరు. ఇదివరకే గ్రామములు కొంత హూణ విద్యాభ్యాసము గలవారు. కొమరగిరి పట్టణమువారు రన్నునో మిక్కిలి వీరవారు, హూణ విద్యాభ్యాస మినుమంటయైన నెలుంగరు. కాని, వారికి హూణవిద్య వర్ధిల్లించి జ్ఞానవంతులు కావలయునని మిక్కిలి యభిలాషకలదు; దూరభారముల కొరవడక విధుల మనస్సులయి యున్నారు. కొమరగిరి పట్టణము లోను శకండిరి పాతకాలము తగిన ప్రదేశము. పిల్లలకు ఆరోగ్యము. బాలర క్రీడలకు విశాలమైన యిసుక ప్రదేశము. నివసించుటకు చక్కనియిల్లు. క్లుప్తముగా కాలక్షేపము చేసికొనుటకు వీరై గ్రామము. గోదావరిజిల్లాకు సీలగిరి. పుల్లెటికురు వట్టిబంద ప్రదేశము. కైకసంగతులు బోర్డు మొదలు అందరును చక్కగ వీచారించినచో, ఇట్టి యన్యాయము కలగనేరక పోయెడిది. ఇప్పుడైనను తరుణము దాటిపోలేదు. దీనిని న్యాయము ప్రతిష్ఠించబడునుగాక!

విద్యాభిలాషి

శ్రీ మన్మథనాదయ్యయ్య సంగ్రహము:— ఈ గ్రామమువారి యాచార్యములైన శేషదీపన ముదయమున 3) గలలకు ముయిలూపూరు దక్షిణమాడపిడిలో వీసీ 500 విల వంశమునున్న శ్రీమాన్ పరనిగరు నటరాజమొదలి గారు గారు తిరు వెలదాల్ పురాణమును చెప్పెదరు.

ప్రత్యేక కరణముల మహాజన సభ.

ఈవిషయమును గూర్చి గత నెల 4 వ తేదీ యాంధ్ర దైనిక ప్రత్యేకయందు ప్రచురించినట్లు. కాని యాంధ్ర దేశమునందలి గ్రామోద్యోగు లెవ్వరును దీనివిషయమై తమ మనోభావమును, విశాలదృష్టిని వ్యక్తకరించి యుండలేదు. ప్రకృత రాజకీయ వాతావరణమును గాని, భారతీయ సంస్కరణవిధానమును గాని ప్రతివ్యక్తియు సముచితదృక్పథమున ననులోకించినచో రాజ్యాంగ సంస్కరణములలో నొక విధముగా మార్పు చెందినట్లు గానవచ్చుచున్నది. అందొకటి భారతదేశ రాజ్యాంగ మంత్ర రైట్ ఆనరెబిల్ ఇ.ఎస్. మాంపేరు గారు ప్రత్యేక ముగ స్వ పరి పాల నా వ్యాప్తి విషయక ప్రచురణ మ వ లో కిం చుట కు వచ్చుట ఈ యవకాశము జూచుకొని ఆంధ్రదేశమందలి ప్రతి సంఘమును దాని బాధ్యతను నెఱవేర్చు యత్నించుచున్నది. ఈశక్తి నవలోకించకయే కరణము లెల్లరు గాఢనిద్రలో మునిగిరనుట యెల్ల రెఱంగిన యంశమే. ఎప్పటికి మేల్కొనియెదగో తెలియజున్నది. తోడి దేశీయులు, తోడి సంఘములు, గావించు భర్తముల పీఠించి వీరును నడుము బిగించి ప్రత్యేక సభ జరిపి వీరుభ్యుత్థులకొలుకు ప్రయత్నింపవలెను. దీనివలన మానవ బాపట్ల పట్టణమున ప్రత్యేక కరణముల మహాసభ బహుభుక్తును. అం దేయే విషయములు మన కుపయోగించునవియో ఆ విషయములనే చర్చించి మాంపేరుగారికి విన్నవించబడును. ఎవరిని ఆధ్యక్షులుగ నేర్పించిన బాగుండునో పాతక మహాసభ లకు వదిలి విరమించుచున్నాను.

నెదచెలుకూరు. కోన వేంకటరాయశర్మ.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

దొంగతనము:—ఈనెల 24-వ తేదీ రాత్రి సిమ్సక్ కం నెనెవారి స్టోరురూములలో జొరబడి కొన్ని ఇత్తడి, సీసము సామానులను అపహరించిన నరేశనాయకన్ అనువానికి 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

కనిష్ఠేయు ఎదుర్కొనుట:—గత అక్టోబరు నెల 24 వ తేదీన కుత్తు కృష్ణ నాయకను నుంగంబాకము పోలీసు కనిష్ఠేయు సింగారము అను వానిని పట్టుకొనుటకు యత్నించగ ఆతడా కనిష్ఠేయును ఎదిరించి పోరాడెను. అందు కాకనిష్ఠేయు సింగారముపైని కేసు చేసెను. మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయికి 30 రూ॥లు జూర్మానా విధించిరి. అందు 10 రూ॥లు కనిష్ఠేయు కిచ్చు నట్లుజూపించిరి.

కలప డిపోలు:—డిపోలరు నెల 1-వ తేదీనండియు ప్రతివారమును వాట్లాక్కు సిద్ధుచాము రోడ్డులలోనున్న టింబరు డిపోలు మూసివేయబడును.

కాంగ్రెసు ముసిలిములీరు ప్రతినిధి సంఘము:—పండిత మదన మోహన మాలవ్యగారును, రావుబహదూరు ఆర్. ఎం. మధోల్కరు గారును పై ప్రతినిధి సంఘసభ్యులుగ నుండిరి. సంఘము వారు ఈ నెల 26-వ తేదీన మాంపేరు గారిని దర్శించిరి.

పాట్కలను గూర్చినదావా:—ఒక గ్రామములో నొక శ్రీ ఒకనిపైని కొంతమాస్తిని గూర్చి దావాచేసెను. దావా సగము విచారణ అయినవెనుక ఆమె మరణించినందున ఆమె తోబుట్టువ వాడియైనది. ఈ యాస్తిలో మీరుమాడ వతు రావలెనని మజిలీందలు భావించుకొన్నచో అర్జీనిపెట్టిరి. రెండవవానికి తెలియపరచుటకు మునసబు గారు వానినిమాడ దావాలోని వాదులుగ చేర్చి మొత్తముపైని అందలువాదులకు అనుగుణ్యముగ దావాను తీర్చించిరి ఈ తీర్మానముపై జిల్లా కోర్టులో రెండవవాది అప్యిచేసెను. ఈ యాస్తికి ముఖ్యమైనవారను తెరగో విచారణచేసి వ్రాయవలసినదని జిల్లాకోర్టు వారు మునసబుగారికి వ్రాసిరి. రెండవవాదియే ముఖ్యమైనవారనై నట్లు మునసబుగారు జడ్జిగారికి తెలియపరచిరి. అంగు వల్ల జడ్జిగారు మునసబుగారి తీర్మానమును రద్దుచేసి ఒక రెండవవాదికే ఆస్తి చెల్లినీలయనని తీర్చించిరి. వారుల నుండి తొలగింపవడినవారు పైకోర్టులో అప్యిచేసిరి. పైకోర్టువారు జిల్లా జడ్జిగారి తీర్మానమునే భాయపరచిరి.

తెలసరసము! ఫలమధికము!!

అమృతాంజనము

అన్ని వ్యాధులకు సిద్ధావధము.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపునొప్పుల బారిదోలును. వాయువుపోట్ల పొగొట్టును. నువాసనగలిగి యుండును. ప్రతిముంటునుండగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. నకలు మందులను చూచి మోసపోకు!

పంచభాషగల చీటినిచూచి కొనుడు!!
తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0
తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష వాఢగలను. కుట్టినచోట కొంచెము చుండుకొనిన వాఢ మామమగును. అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేరికోడ్లు, జంపాణా, 6, తంబుకెట్టి పిడి, మద్రాస్.

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాంద్రమహాజనసభలయందలి

సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యువన్యాసములు,
వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.

నెల య. 1-8-0.

పోస్టేజి వేలు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టి పిడి, బాట్లటపుకో, మద్రాస్.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Great Britain

Raid on Home Rule Office.
Parliamentary Attention Fails.

LONDON, November 29.
On a motion for adjournment in the House of Commons, Commander Wedgwood drew attention to the raid on the London office of the Home Rule for India League, but, a forty members were not present, the House adjourned.

A Privy Council Judgment.

Bengal Mortgage Case in Appeal Dismissed.
Stringent Remarks by Lord Chancellor.

LONDON, November 29.
The Privy Council has dismissed the appeals from the judgment of the High Court of Bengal in the case of Tarini Charan Sarkar versus Bishun Chand and others, relating to mortgage transactions. Lord Chancellor, giving judgment, pointed out that, during the 11 years since the institution of proceedings, Bishun Chand's mortgage had risen from five thousand to over eighty thousand rupees. He emphasised the danger of the combination of usury and the abuse of legal procedure. It was not easy to suppress the former, but the latter ought not to be incapable of remedy. There seemed to be no lack of expedition in courts in disposing of cases once they had been entered for hearing. Delay was associated with dilatoriness of procedure and the apparent unwillingness of persons controlling litigation to bring it to a speedy conclusion.

War Aims of the Allies

Lord Lansdowne Urges Co-ordination.

LONDON, November 29.
Lord Lansdowne, in a long letter to the "Daily Telegraph", urges the co-ordination of the war aims of the Allies and says:—The prolongation of war will ruin the civilized world, and an immense stimulus would probably be given to the Peace Party in Germany if it were understood that the Allies do not desire the attribution of Germany as a Great Power and that the Allies do not seek to impose on the Germans a form of Government they do not desire, that except as a legitimate war measure the Allies do not desire to deny Germany a voice among the great commercial communities of the world; that the Allies are prepared, after the war, to examine the problems connected with the freedom of the seas; and that the Allies are prepared to enter into an international pact for the peaceful settlement of international disputes.

Socialist Conference at Stockholm.
Project Revived.

LONDON, November 29.
The project of an International Socialist Conference at Stockholm has suddenly been revived. Mr. Arthur Henderson, as Secretary of the Labour Party, has received a telegram from M. Camille Hoysmans, Secretary of the International Socialist Bureau, suggesting that the time is favourable for reconsidering the question of a Stockholm Conference. Mr. Henderson will submit the telegram to the Labour Executive in London to-day.

Press Bureau Censorship.

Protest by Liberal Ex-Ministers.

LONDON, November 29.
Liberal ex-ministers have communicated with the Government on the subject of the new Peace Leaflet regulation and protesting against Press Bureau censorship. They intend to demand a day for a debate unless the regulation is modified.

Women in the Navy.

New Service Instituted.

LONDON, November 29.
The Admiralty announces that it is establishing a Women's Royal Naval Service for shore duties hitherto performed by naval ratings.

Germany's S. Pacific Colonies.

New Zealand Demands Retention.

LONDON, November 29.
WELLINGTON.—Speaking at the Conference of the Associated Chambers of Commerce, the Premier said:—proposal to restore Samoa or New Guinea to Germany would be bitterly resented by the British people in South Pacific. It would mean that Samoa would be headquarters of the German Pacific and they would establish there a base station and submarine base. The British Government has been told that "We are not going to let the Germans back in these islands, if we can possibly help it."

King's Son Operated

For Abdominal Trouble.

LONDON, November 28.
It is officially announced that an operation for abdominal ailment was performed on Prince Albert this morning. Prince's condition is satisfactory.

—
The death is announced of Sir Thomas Gordon Walker.

Russian Army's Sorrow.
For General Maude's Death.

LONDON, November 29.
The Chief of the Russian Military Mission in England has received a telegram from the Commander-in-Chief General Dukhonin instructing him to express the Russian Army's profound sympathy to General Robertson on the occasion of General Maude's death whose brilliant successes General Dukhonin followed with deep interest.

Memorial Service for General Maude.

A Memorial Service for General Maude will be held in St. Pauls on December 4th conducted by the Bishop of Montgomery, a Prelate of the Order of St. Michael and St. George.

Nourse Line Bought By P. & O.

LONDON, November 29.
The P. and O. has bought the Nourse Line fleet aggregating 23,000 tons. It is understood that the latter will be maintained as a separate organisation.

France

MR. MALVY.

Impeachment Before Senate Directed.

LONDON, November 29.
PARIS.—The Chamber, by 512 votes to two, adopted the report of its Committee directing the impeachment of M. Malvy before the Senate, after a long debate in which M. Malvy said he wished to be tried by the Senate.

Allied Shipping.

British Traffic and Losses.

LONDON, November 29.
The Admiralty announces that the arrivals during the week numbered 2,058 and sailings 2,122. Fourteen steamers over sixteen hundred tons and seven under were sunk. Eight were unsuccessfully attacked.

French Traffic and Losses.

LONDON, November 29.
French shipping returns give arrivals as 909 and sailings as 803. Three steamers above sixteen hundred tons and one below were sunk. Three were unsuccessfully attacked.

Italian Traffic and Losses.

LONDON, November 29.
Italian shipping returns for the week ending 25th state that 443 ships arrived and 387 left. One over fifteen hundred tons and one under were lost.

Enemy Interned Ships

To be Employed for the Allies.

LONDON, November 29.
RIO DE JANEIRO.—Brazil has agreed to the suggestion of France that thirty interned German ships of a quarter of a million tonnage shall be used for a year as food carriers for the Allies.

The Conference's Principal Task.

LONDON, November 29.
PARIS.—The Inter-Allied Conference opens to-day. As its principal task is to settle the practical problems of Supply and Blockade Work, it will be divided among various technical Commission.

Twelve Nations Represented.

Altogether twelve nations including Japan and Siam, will be represented at the Inter-Allied Conference in Paris.

America

LET US EXPLOIT CHINA.

A Japanese Baron's Advice

To the United States.

LONDON, November 29.
NEW YORK.—Baron Megata, the head of the Japanese Finance Commission in the United States, addressing a number of Americans prominent in finance, commerce and journalism urged the development of China's vast resources by the United States and Japan whose joint efforts would not only be profitable to themselves but advantageous to China.

Prohibition of Imports without Licence.

President Wilson's New Order.

LONDON, November 29.
WASHINGTON.—President Wilson has issued a proclamation requiring licensing for most of the chief imports by the War Trade Board enabling Government to control imports as it has controlled exports since the war and giving the Government another powerful weapon which will be used to the fullest extent in economic war with Germany.

Commandeering Tin.

Serious Situation.

LONDON, November 29.
WASHINGTON.—The Chairman of the Sub-Committee of the iron and steel institute has telegraphed to the Department of Commerce that if the policy of commandeering tin is continued there will be no tin available for foodstuffs. He says that intense competition has increased the price of tin from fifty four to eighty cents a pound in the past month.

A German Captain Sentenced.
For Violating White Slave Law.

LONDON, November 29.
PHILADELPHIA.—Thierichen, the interned Ex-Commander of the liner "Eitel Friedrich" has been sentenced to fourteen months imprisonment for violating the White Slave Law.

Russia

Russia and Democratic Peace.

A Telegram to the Commander-in-Chief.

LONDON, November 29.
A Wireless Russian despatch says:—Mr. Hartinoff, Secretary of Bolsheviks, has sent the following proclamation to the Commander-in-Chief:—

"KRYLOV:—The Bolshevik fraction of All Russian Extraordinary Congress of Peasants' Delegates numbering sixty four and five delegates of other fractions send congratulation on your resolute step towards the wishes of the whole of Russian workers for the conclusion of a general, just and democratic peace. We also congratulate all the Army Corps and other committees helping you in this great and difficult task.

Russian Operations.

General Report from Headquarters.

LONDON, November 29.
The War Office states that the Chief of the Russian Military Mission in England has received a communication from Russian headquarters, dated 22nd instant as follows:—From 6th to 20th November there was no sea-fighting. 1,734 Turkish gendarmes surrendered at Dula river. We lost one thousand during an attack in the Baranovitch region, where the enemy occupied our first line. Our fire is dispersing the enemy who is attempting to fraternise.

Italy

Artillery Firing on Whole Front.

LONDON, November 29.
The Italian communica reports reciprocal artillery work on the whole front. Our batteries carried out destructive bombardment of enemy boats on Lower Po river. We heavily repulsed enemy attacks at confluence of Susciza, Vojussa and Albania.

Italian Crisis Passed.

A British Military Authority's Statement.

LONDON, November 29.
A high British military authority said to Reuter's representative:—"I can definitely say that the crisis in Italy is passed and credit is solely due to the Italian Army who checked the enemy before the allies' assistance could be felt. The authority said there was no sign now of the great German reinforcements in Italy because Germany was unable to send them. The latter fact was clear because no nation would willingly sacrifice such opportunity as the Austrians and Germans had. There had been no great reduction of enemy forces on the Russian front.

Austria

Honourable Peace with Russia.

Austrians Ready.

LONDON, November 29.
AMSTERDAM.—A telegram from Vienna says that Count Zerlin speaking to the delegates of the Upper House of the Reichsrath expressed Austria's readiness to negotiate an honourable peace with Russia.

Enemy's Booty.

Conference to Decide Utilisation.

LONDON, November 29.
AMSTERDAM.—A conference will shortly be held in Vienna for the purpose of creating a Board to utilise vegetables and fruit in the Italian occupied region for the benefit of Germany and Austria.

General

Dutch Neutrality Reaffirmed.

Swedish Proposal of Neutral Conference Abandoned.

LONDON, November 29.
THE HAGUE.—The Premier, speaking in the Chamber affirmed that the Government would not depart from neutrality, whatever the consequences; but said that, if attacked, the Dutch would defend themselves. He mentioned that the Swedish Government had abandoned its intention of convoking a neutral conference to discuss economic interests.

Scandinavian Attitude.

Reiteration of Neutrality Expected.

LONDON, November 29.
CHRISTIANIA.—The Scandinavian Kings and the leading statesmen are conferring secretly, but a declaration of neutrality is expected, also an assurance that Scandinavian countries will not initiate peace proposals.

TELEGRAMS.

Campaign in E. Africa. Enemy Force Surrenders.

LONDON, November 29.

An East Africa communique says that the Germans dislodged from Embes are reported in the vicinity of the River Kibira, short of food and ammunition.

Colonel Tatel from the Mchenge area, with 110 Germans, 1,212 Askaris and 2,200 other natives, has surrendered unconditionally in the vicinity of Newala.

Indian and Native Prisoners Brutally Treated.

LONDON, November 29.

Reuter's correspondent in Bechar, German East Africa, says that the German prisoners (including also that the Germans treat Indian and native prisoners most brutally, using the sjambek at the slightest offence.

Western Front

Nothing Special to Report. Railway Station Bombed.

LONDON, November 29.

A British communique says:—There is nothing special to report from the Cambrai front. We repulsed two raids in the neighbourhood of Avion. Enemy artillery was active on the Ypres front, being heaviest eastward of Ypres. Our aeroplanes during night dropped a ton of bombs on Avelin Railway Station.

A Successful Experiment. Cambrai Battle Reviewed.

LONDON, November 29.

A high British military authority reviewing the situation emphasised that the fight at Cambrai was an experiment, and a successful experiment. We captured over a thousand prisoners, considerable guns and enormous booty and between sixty and seventy square miles of territory. The enemy was forced to employ fifty per cent more divisions than we. Hence we are entitled to class the battle as a great success. The authority, however, said that a word of caution was necessary in connection with the loose talk about breaking through and the loss of Cambrai, etc. Unlike the first there were no definite objectives in this move. We intended to go as far as possible and we established ourselves a good deal farther than Sir Douglas Haig expected. But we did not employ large masses. Therefore there is no justification for the above mentioned loose talk. In harnessing the enormous strength of the defences, the authority mentioned that villages behind the lines had a series of dugouts like hotels, fifty feet underground, with electric light, water, and kitchens. Nothing could be observed from the air. The authority remarked that we were now using the captured guns against the enemy.

The Struggle Described.

LONDON, November 29.

Reuter's correspondent at headquarters, wiring this evening, describes the gallant part taken by the Grenadiers, the Coldstream, the Scots, and the Irish Guards in yesterday's battle in the vicinity of Fontaine. A little further off was the German 11th Guards division from which we took a large number of prisoners. The British Guardsmen also severely handled the 119th Prussian Division. When our men advanced the enemy put down a heavy barrage behind them, but did not cause many casualties. Little opposition was encountered in the first three hundred yards, then a perfect hailstorm of machine-gun fire broke from the villages in the direction of La Halle Wood. The Guardsmen went steadily forward entering the bullet-riddled streets of the ruined village, then broke off into attacking parties to deal with various enemy nests. House after house was cleared out and prisoners rapidly mounted up. Well in the forenoon, when the village was carried, two German divisions were specially brought up and counter-attacked. Our men were exhausted from long and stubborn fighting and had no time to consolidate their gains and were exposed to a perfect tornado of machine-gun and rifle fire. So they fell back slowly, before vastly superior numbers. It was a magnificently fought rearguard action. Further west, we improved our position on the outskirts of Bourlon village. Both at Fontaine and Bourlon our artillery was greatly superior and caused havoc among the Germans moving up to attack. On the day's balance, we made useful gains, took six hundred prisoners, and undoubtedly terribly punished the enemy.

The Hindenburg Tunnel. Further Particulars.

LONDON, November 29.

Reuter's correspondent at Headquarters gives further particulars of the famous Hindenburg Tunnel. It is thirteen miles long and forty feet deep, and was built by Russian prisoners. It was sown with mines, and why these failed to explode when the electricians switched on the contact, is one of the romances of the war which cannot yet be told. Suffice it to say we had to cut the wire leads. The tunnel was virtually bomb proof and contains nests of chambers from which large quantities of food, drink, and tobacco are being unearthed.

Enemy Adjusting His Positions.

LONDON, November 29.

Wiring to-day Reuter's correspondent says:—In the fighting around Cambrai mud, machinegun fire and more German reinforcements are the principal features of the moment. Intense fighting has been proceeding since dawn yesterday, the enemy desperately trying to retrieve at least some of his important positions. He is certainly not counting the cost, for men who come

down to the scene of the recent fighting on the northern shoulder of our salient, say that the ground is freely strewn with German corpses, which have fallen since the original attacks. Since his first stampede the enemy has been hurrying up troops and guns by every route and has succeeded in organising his badly shaken defence. Further north, where the German line is out-flanked by our recent gains, the enemy is slowly adjusting his positions. Fontaine-Notre-Dame is so effectively commanded by both sides that nothing living dare show itself in the ruins. The weather is improving and visibility is getting better.

Futile Enemy Attacks.

LONDON, November 29.

Reuter's correspondent at Italian headquarters says:—The enemy vainly hammered the valleys on both sides of Mount Grippa. Now they are apparently attempting to descend towards the plain from the Sette Comuni Plateau in the hope that the threat to Vicenza will induce the main Italian army to withdraw from the Piave Line.

British troops continue to arrive and concentrate upon assigned positions. More genial climatic conditions than those experienced on the Western Front are rendering them brimful of spirits. They are deeply interested in the novel scenes. Old women from cottage steps invoke blessings as they pass, and the municipalities have placarded manifestoes of welcome which are translated into English.

LONDON, November 29.

The French communique says: An attempted enemy raid with large effectives after a violent bombardment north of Mont Cornillet in Champagne was repulsed with heavy losses.

Marshal Haig's communique this afternoon says:—After a sharp fighting the attack against Belgian positions near Aschhoek failed. We captured prisoners during the night in patrol encounters south of the Scarpe.

Palestine Front

The Palestine Campaign.

Turks Crossing Near Jerusalem.

LONDON, November 29.

An official communique from Palestine says General Sir Edmund Allenby's advanced patrols have been forced back to the southern bank of the Nabrudja.

Our mounted troops captured Bittir station and Ain-karim three and half miles west of Jerusalem.

Strong bodies of the Turks are holding the high ground west of Jerusalem and covering the Jerusalem-Sechem road to the north.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

The Last Deputations.

DELHI, November 29.

His Excellency the Viceroy and the Secretary of State received the two last deputations this morning at the Viceregal lodge. Mr. V. P. Madhava Rao led the deputation of the All-India Hindu Sabha and in the course of the address he said that the Hindus had been keenly anxious along with the members of other communities to get full opportunities to prove their worthiness to fill high posts of honour and responsibility and with a view to that they had been engaged in making lawful efforts to widen the scope of their usefulness to the Empire and raise their status therein which was at present galling to their sense of self-respect. The Hindu Sabha strongly supported the demand for the early grant of substantial measures of Self-Government within the Empire and prayed that any arrangement that might be made no injustice should be done to the Hindus. Referring to the reforms in the administration they suggested that the Secretary of State for India should, as far as may be possible, occupy the same position with regard to India as is occupied by the Secretary of State for the Colonies with respect to the Dominion Governments. The Council of the Secretary of State for India should either be altogether abolished or be reformed in such a manner that one half of its members may be Indians elected by the elected members of the Legislative Councils in India, one fourth public men and men of business experience of Britain and one fourth retired officials of the Government of India. The Council if it is not abolished may well consist of eight members, four Indians and four Englishmen, elected as mentioned above with the Secretary of State above them. Half the members of the Executive Council of the Governor-General should be Indians elected by his Legislative Council and the other half Englishmen with no statutory obligation that a certain of them should belong to the Indian Civil Service. Election to the Legislative Councils as well as local bodies should be direct, and the system of representation territorial. Indians should enjoy privileges of equal citizenship and that all provinces should be administered by Governors not elected from among the members of any permanent service, with executive councils half the members of which should be Indians elected by the elected members of the respective Provincial Legislative Councils.

His Excellency the Viceroy thanked the members of the deputation. His Excellency the Viceroy and the Secretary of State shook hands with them.

Mr. Montagu's Mission.

The Domiciled European Deputation.

DELHI, November 29.

Mr. W. P. S. Milstead President, Anglo-Indian Association, Allahabad, led the deputation of the Domiciled European and Anglo-Indian Federation which was composed of himself, Mr. J. H. Abbott, Mr. T. E. Wright and Mr. J. H. Randlett. Mr. Milstead read the following address:—

We the representatives of the Anglo-Indian and domiciled European community in India and Burma desire to offer our grateful thanks to His Excellency the Viceroy and yourself for the opportunity of discussing in a free and informal manner the question of political reform in India so far as it relates to (a) increasing the association of Indians in every branch of the administration, (b) the gradual development of self-government institutions, occupying a position intermediate between the Indian on the one side and the European temporarily resident in the country on the other and understanding as we do the language of the people, their thoughts and their ways we are able to gauge their real feelings to an extent and in a view that is not always possible to Europeans. We admit that there was desire on the part of an advanced section of educated Indians to place the actual government of the country largely in Indian hands, but we held that this desire was not shared by all educated sections, nor did it extend to vast majority of the Indian people who would prefer things to remain as they are. Further we are of opinion that the radical administrative changes which are being so strenuously advocated will not conduce either to the happiness of the people or to the future peace and tranquillity of the country. A full measure of popular government has been claimed partly because the attractive ideal of equal partnership in the British Commonwealth has captured the imagination of educated Indians and partly for the reason that government by the people is considered by them as a condition precedent to such equal partnership. We desire to point out that we are one of the communities of India and as such interested in the welfare of the country as any of the other communities and just as anxious that India should worthily fill the proud position of a co-partner in any scheme of Imperial reconstruction, but we consider that the true interests of India will be best advanced and safeguarded by extending gradually the system of provincial self-government care being taken that the essentially British character of the administration is retained. We are among those who believe that the political problems of India will be best solved in the course of the natural development of the country and not by any drastic changes.

The most important of the proposals put forward is that of placing the executive under the control of the legislative. We carefully debated this matter at an Anglo-Indian Conference which was held at Allahabad on the 24th October 1917 when the following resolution was passed:—This Conference of the representatives of the Anglo-Indian and domiciled community desires to express its considered opinion that the time has not yet arrived for the introduction of any scheme involving the control of the executive by the legislature.

A second proposal is that the strength of the Legislative Councils should be substantially increased. We agree that there should be an increase but consider it should be limited in extent. Provision for the regular representation of the domiciled European and Anglo-Indian community and of other educated minorities and important interests that are at present unrepresented should be made in any revision of the constitution of the legislative councils. We strongly urge that such representation should be based on the elective principle.

Another proposal is that half of the number of appointments on the executive councils should be reserved for Indians and that such appointments should be made by election. Apart from the serious objection that election not infrequently results in the exclusion of the best men we desire to point out that it is an accepted principle of good government that no executive functionary should be appointed by popular election. We deprecate any departure from this principle.

We were anxious to avoid bringing forward any matter relating exclusively to our own community, but as we have reason to believe that the question of reserving a larger share for Indians of the administrative positions in Government service is likely to bulk largely in the appeals to be submitted by the various Indian communities we feel it right to invite attention to the very limited extent to which qualified Anglo-Indians are now admitted to the more responsible administrative posts under the Indian Government and in the Indian railways which are so largely the property of government. We have no hesitation in affirming that neither the British character of the administration nor the standard of efficiency in the departments concerned will suffer by a larger proportion of promotion being made from the subordinate to the superior grades and from the superior to the higher administrative posts.

There is one other matter that affects us nearly and about which we feel strongly and that is the provision of greater facilities for the admission of Anglo-Indians and domiciled Europeans to the commission and other ranks of all branches of His Majesty's military services. We ask for this because we think it is due to our British descent and we ask for it with the more confidence because our community has always formed the bulk of the Indian volunteer forces. In the present war members of our community are fighting in every arm and on every front. We have raised an A. I. Force and we are included in the new scheme of compulsory military service.

In conclusion we desire to express our great regret that the anxieties of the Indian Government should have been added at a time of national trial by the action of politicians who have without the excuse of the need for the reform of grant abuses or the redress of hardships affecting the mass of the people raised highly controversial questions which would have been better discussed at the end of the war.

This memorial embodies the general opinions of the community as a body and deals with matters pertaining to the whole community. There are also special circumstances of vital importance to the provincial associations and separate representations will be made by those bodies more directly concerned. It now only remains for us to express on behalf of the Anglo-Indian community their heartfelt wishes for the success of your visit and a confident hope that it will be successful in promoting the best interests of the many peoples in this great Empire.

TELEGRAMS.

The Viceroy and the Secretary of State shook hands with the members of the deputation. This concluded all public deputations which the Viceroy and the Secretary of State were to have received at Delhi. The party are leaving for Calcutta this evening where they resume work on Monday the 3rd December.

Interviews.

DELHI, November 29.

H. E. the Viceroy and the Secretary of State granted interviews to the following gentlemen to-day:—Mr. J. H. Abbott, Mr. W. H. Milford, Mr. T. T. Wright and Mr. J. H. Kuntze representing domestic European and Anglo-Indian Federation and Mr. V. P. Madhava Rao, the Hon'ble Lala Sukhbir Singh and the Hon'ble Rai Bahadur Ram Saran Das representing the All-India Hindu Sabha.

Mr. Montagu and Viceroy

Leave for Delhi.

DELHI, November 29.

H. E. the Viceroy accompanied by the Right Hon'ble the Secretary of State left Delhi by special train this afternoon and will visit Calcutta, Madras and Bombay and return to Delhi on the morning of the 4th January 1918. The arrivals at and departures from all stations will be private. The party will be Her Excellency Lady Chelmsford, Hon'ble Sir William Vincent, Earl of Donoughmore, Sir F. W. Duke, Mr. Bhupendra Nath Basu, Mr. C. H. Roberts, M. P., Mr. M. C. C. Seton, Mr. C. H. Kitch, Mr. J. L. Mafay, Lieutenant-Colonel R. Varnes, Lieutenant-Colonel H. Austen Smith, Mr. F. Sloan, I. C. S., Mr. F. C. T. Halliday, Mr. A. L. R. Parsons, Captain W. Holland Hubbard, A. D. C. Captain J. A. Denny, A. D. C., Captain Lord Carnegie, A. D. C., Captain E. B. Boring, A. D. C. and Mr. G. E. Franey. Her Excellency Lady Chelmsford and Captain Lord Carnegie will proceed as far as Calcutta.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 29.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram from the Secretary of State for India dated the 27th November: The British have pressed their attack and after desperate fighting captured both Bourlon village and Bourlon wood on the high ground commanding all west country in Cambrai. The Germans made repeated counter-attacks to retain this very important position but the British have now consolidated their positions and the Germans have discontinued their efforts. Two guns were captured in recent fighting. The French by a sudden sharp attack have recaptured at one blow a number of small portions of the ground captured by the Germans in the Verdun region. The French also captured 8000 prisoners.

Very severe fighting is going on between the British and the enemy on the Italian front. The enemy is attacking at three points in the mountainous region overlooking the plains west of the Piave; firstly west of the Piave at Monte Tomba Crest of which the enemy hold but behind which the Italians have set up supplementary defences by which they stoutly resist in the enemy pressure; secondly at Sancon on the Brenta due east of Asiago and thirdly at the Asiago plateau specially at Ostellato. The enemy have gained some ground but on the whole the Italians are maintaining positions while the French and British reinforcements are hurrying up.

The British have captured a village three and half miles from Jerusalem. The Turks are holding the ground west of the town and covering the road to the north.

Since the fall of the Provisional Government in Russia no authoritative government has been set up.

Punjab

Charge of Bribery Against an Anglo-Indian Commissioner.

LAHORE, November 29.

Trial under section 161 Indian Penal Code for bribery is going on of Meredith C. Young, Extra Assistant Commissioner, under suspension, before the Deputy Commissioner of Lahore. The charge against the accused is that while he was Extra Assistant Commissioner at Ludhiana he received a bribe of £30 from one accused whose case was pending before him and £12 and 10 in two other cases which were paid to him in order that he might show favour to the parties in exercise of his official functions. A jury of five European gentlemen have been empanelled and the Government Advocate is conducting the prosecution while the accused is undefended.

Sir Michael's Extension of Office.

C. and M. Gazette Comment.

LAHORE, November 28.

Commenting on Sir Michael O'Dwyer's extension of office the "C. and M. Gazette" says:—The outstanding feature of Sir Michael O'Dwyer's administration is ability and strength, but constructive measures of past few years and steady development that only unobscured is going on in various departments of the province give reason to think in future years Sir Michael O'Dwyer's foresight and understanding of the needs of the province will be regarded as qualities that have played no less important a part in shaping his administration than that firmness of purpose which is to-day everywhere admired. It will be desired that the building up of welfare of the province on the firm foundation which Sir Michael has secured for it may make rapid progress in the extended period of his Honour's tenure of office.

TRIVANUR, November 28.

It has reached here to the effect that Mr. Charles (the name is not recalled) was murdered last night. The body has been brought to Quilon to-day.

Calcutta

The Bose Research Institute.

To be Opened To-Morrow.

CALCUTTA, November 29.

The scientific event of the week in Calcutta will be the opening of the Bose Research Institute to-morrow with its scheme not only of continuing the researches of its founder but of carrying on his large conceptions of investigations of the processes of life with the help of resources and refinements of physical sciences. The building which has been constructed by a young architect A. N. Mitter is constructed of greyish purple sandstone in Indian style of the Pre-Mahomedan period. In the front is a small garden of sensitive plants. There is also a large double tracing being automatically made in two parallel curves, one recording the resultant of atmospheric changes while the other summarises the responses of large tree to these changing conditions for every minute of 24 hours. The passage of drifting cloud is perceived and recorded by tree. A prophetic garden is at the back of the building while laboratories contain facilities for examining plant growth under coloured light and electrical stimulus. A feature of the main building is a great lecture hall having accommodation for an audience of fifteen hundred persons. The purpose of this hall is neither restrictedly scientific as its magnitude shows nor yet simply popular. The intention is that of providing for scientific exposition of new knowledge and this at its highest appeals to intelligent public much as does the Royal Institution of London. It is decorated by a large size painting by Mr. Nandala Bose and a striking but relief in bronze, silver and gold by the same artist.

Lord Ronaldshay on the Village Life.

CALCUTTA, November 29.

Lord Ronaldshay speaking at the opening of the Bistapur Baptist Mission School said:—It is I believe in the villages of Bengal that one may best learn what Bengal is. It is village life which constitutes the most abiding and most important element in Indian life and it is to the village one must go if one hopes to learn aught of the feeling, hopes and aspirations of Bengal people.

Bombay

The Industrial Commission.

BOMBAY, November 29.

Three witnesses were examined at the sitting of the Industrial Commission to-day. The first witness was Mr. Mr. Karmimhoy Adamji Pirbhoy, the partner of Sir Adamji Pirbhoy and Sons, proprietors of the western India Army Boot and equipment Factory. The president at the outset told the witness that in view of various allegations contained in his evidence it would be advisable to give his evidence in a camera. Witness insisting on publicity of his evidence, the President held that the Commission would not go into the charges made by him against individual Government officers. Witness's main complaint was that Government orders for goods were not distributed impartially to all well equipped factories all over the country. In this regard certain firms were enjoying a sort of preferential treatment and one firm in particular held the monopoly of supplying boots, etc. to the Government for upwards of 30 years. Witness plainly stated that the existing factories for leather goods were being practically neglected by the State in favour of a single factory at Cawnpore. Witness was for discouraging the export of raw hides by putting a duty on them and was in favour of turning all raw hides into partially tanned hides in this country and then exporting them.

Mr. Fern, Superintendent, Pottery Department, Sir J. J. School of Arts, suggested the establishment of factories for roofing tiles by the Government in suitable localities. The third witness was Mr. Percy Anstey, principal of the Sydenham College of Commerce.

Bombay Exhibition.

Most Interesting War Exhibits.

BOMBAY, November 29.

A large number of people are visiting daily the attractions provided by the Bombay Indian Products Exhibition and Fancy Fair. A telegram has been received from His Excellency the Viceroy congratulating the committee on the success of the first exhibition of its kind.

One attraction of engrossing interest is the war museum packed with war relics curiously by and skillfully arranged by Major Ferrar and Major Coldstream, who have also attached to them lucid explanatory notes. Besides the usual array of helmets, caps, swords, revolvers, rifles and other materials captured on historical occasion, there can be seen a German floating mine and a heap of bullets, broken shell cases etc., shiploads of which have reached Bombay. An ironical comment on the Turkish efficiency is inherent in the presence of four different types of rifles of the half score or so used in the Turkish army. Frequently the Turks have been captured carrying four or more different kinds of ammunition and a rifle which can fire none of them. A German trench mortar, a Turkish anti-aircraft gun and a curious weapon a four barbed Nordenfiet, figure prominently among the exhibits. A rather melancholy interest attaches to the presence of the Christmas card sent by the late General Maude to Lady Willington. The card was received on the morning of the day on which the news of his death was published in Bombay. A wreath of laurel decorates its frame. A glimpse into the activities of the Censor's department is furnished by a collection of German and Pro-German newspapers, pamphlets and letters received in the course of transit to India and include copies "Kolonische Volkszeitung" (Germania), a pro-German journal, published in America and the most extraordinary of all, a copy of a paper started by the French Rencade Felo. One of Casement's pamphlets on Ireland and war, and a pamphlet on Germanic superiority by Houston Chamberlain also figure prominently. The list of a series of documents pinned up on a board gives to a layman an ideal of how modern battle is prepared and carried out. First, there is an order announcing to the officers that an attack will probably be made on a date indefinitely located later. Another document gives them the position of enemy, his strength, etc. The next

probable date of attack is fixed and arrangements announced for dress rehearsal having been carried through. Criticism of it is issued by the Commanding officer drawing attention to the points in which it may have failed and which must be rectified. That affair itself comes off lastly. There is a despatch recounting what success attended the operations. Other exhibits are such too numerous for mention.

South India.

Sale of Government Elephants.

PALGHAT, November 29.

The conservator of Forests, Mr. McCarthy put up for auction to-day some 19 elephants belonging to Government near Shoranpur Railway station, on an average value of Rs. 2700 each. This annual event used to be held at Walayar in the heart of the forest and last year the rain was in the immediate presence of H. E. Lord Pentland. But owing to the absence of facilities for the large number of visitors and purchasers it was decided to change the venue this time to Shoranpur.

Cocoa-nut Industry & the Tatas.

CALICUT, November 29.

It is understood that negotiations are now going on between Messrs. Tata Sons & Co. and the Cochin Durbar and some of the leading Janies of Ernakulam for the acquisition of the extensive site required for the propagation of coconut industry on the West Coast and that the Co of a Durbar has agreed to part with a portion of the forest land in front of the public offices at Ernakulam at a cost of Rs. 10,000 per acre.

ఒక చరిత్రాంశము.

సింహాసనము నధిష్ఠించుటకు శ్రీ చక్రవర్తిగారి రాక తో ప్రస్తుతము మాంటాగ్యుగారి రాక తుల్యమగు ముఖ్యవిషయమని పరిగణించవచ్చును. భారతీయుల భవిష్యత్తును స్థిరపరచుటకు నిర్ణయించుటకు వీరిరాక మిగుల గణనీయముగ నెంచదగినదని. భారతీయుల భవిష్యత్తుని నిర్ణయించు అధికారముగల కార్యదర్శిగారి రాక చాల రహస్యముగ నున్నది అనగా ఇందును గూర్చి యెట్టి ప్రకటనయును లేదు. తమకు ప్రసాదించబడనున్న వరములకు భారతీయుల యుద్ధలనియు వారు రాజధానియగుట లనియు కార్యదర్శిగారికి నమృతః గలగ జేయుటకై భారతీయు లిందుమూలమున నేమి చేయటమన వీలు లేక పోయినది. మరియు, వీరిరాక తో ఆంధ్రోద్యమమునకు మిగుల ప్రాముఖ్యము నొసంగ గలదు. భారతీయజాతీయమున నెట్టి ఉద్యమమైనను వీరిసానుభూతిని పడయక ప్రాముఖ్యత నొందజాలదు. హిందీ ప్రభుత్వగారవ్యక్తపరచిన నియమానుసారముగా ఆంధ్రోద్యమ ముద్ధవరమనది. భాష ప్రయుక్త రాష్ట్రపు పునర్విభాగమును జాతీయ మహాసభవారంగీకరించి చని చెప్పవచ్చును. ఇటీవల నే ప్రభుత్వమువారు నడిపిన రీతియు నియమము నూతనమైనది కాదు. విహార జాతీయముల (ప్రత్యేక రాష్ట్ర) నుండినది. ఆంధ్రులను (ప్రత్యేక రాష్ట్ర) నిర్మాణమునకై ఆంధ్రోద్యమముగా విభజించిచ్చిరి. ఈ ఆంధ్రోద్యమము ఫలానుష్ఠానము గాక పూర్వము, అచ్చటచ్చట చెదిరిపోయిన జనులు తమతమ భావలక్ష్యములను లాడువారితో జేర్చబడవలయునని వాంఛించుచుండిరి. ఈ కోరికలు ఉత్తర, దక్షిణ జాతీయములయందుగూడ గానవచ్చుచుండెడివి. కావున నిట్టి కోరిక తెల్లరకును గలవనియు, అని యొక రాష్ట్రమునమాత్రమే ముందరేదనియు ప్రభుత్వము సానుమోదించు వారు గ్రహించవలెను. ఆంధ్రోద్యమము మున్నగునవి స్వాతంత్ర్య పుద్ధితో బయలుపడెదలినవని తలచుట న్యాయము కాదు. జాతీయమునందలి ప్రతి జాత్యభివృద్ధి మూలము భారతీయజాతీయ మధారపడియుండును. కావున ప్రతిజాతీయు మృద్ధినందుటకు తగిన ఆవకాశమును టర్కీవరము. అనేక భాషలు మూలములను గూర్చి రాష్ట్రీయ పరిపాలనమున నుండుటచే ప్రభుత్వ సమీపమున నున్నవారు యితరులకుంకె నెక్కుడు లాభమును పొందుదురని ఆశుభవపూర్వకముగ మనము గుర్తించుచున్నాము. ఇందు మూలముననే భారతీయజాతీయ జానుల కొన్ని మొక్కబడియున్నవి. ప్రతిజాతీయ మృద్ధినొందుటయే విజితులవారి ఆశయము. ప్రతిజాతీయు మృద్ధిపొందవలెను, లేక జీవించవలెను. కాని యెల్లప్పుడును యేక స్థితియుండునది జాలదు. ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి అన్ని జాతులకును సత్వము చేపూర జాలదు. కాన భాషలబట్టి రాష్ట్ర విభజనము గావించుటయే యిందులకు దివ్యోపధము. చెన్న రాష్ట్రమునుండి పెద్ద రాజధానియందు గల జాతుల కన్యోన్యత వైషమ్యములు కలుగుచుండును. ఏక భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రము లున్నయెడల, నొండొంటితో పోటీచేసే మృద్ధి నొందుచుండును. కార్యదర్శిగారి వచనము లాలకించినయెడల జాతీయ మొక్కడు రాష్ట్రములు కావలయునని బోధపడకపోదు. కావున భాషామహాసభ రాష్ట్ర విభజనము ప్రభుత్వమువారిచే నంగీకృతమగునను నమ్మకము కలుగుచున్నది. ఆంధ్రులు సమద్య సమము ప్రారంభించినారు, వీరి ఆంధ్రోద్యమము ఫలానుష్ఠాన మగుననియు నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. ఆంధ్ర అధ్యక్షులు,

అడను, నవంబరు 28:—రహస్యవారి వాయువాద్య యిట్లు వివరించుచున్నది. రహస్యలోని వాగ్దేవుడు ప్రజాస్వామ్యమున కనుగుణమై న్యాయసమ్మతమగు సంధినివాంఛించియున్నారు. ఇట్టిసంధిని పొనగించుటకై కెలెస్కోగారు ప్రభుమున దారి తీసినందులకు వాంఛినందున పాత్రులు. కెలెస్కోగారి కీవిషయమున సహాయమొనరించు వైసికులు, సంఘములన్నియుగూడ తమకు కృతజ్ఞతా పాత్రములని బోల్చివిమర్శల కార్యదర్శి, కెలెస్కోసేనాని కొక పరీక్షకున పత్రియు నంపెను.

ఇటలీ

శత్రువుల ముట్టడులు వ్యర్థముగలు.

ఆంగ్లవైద్యములకు స్వాగతము.

లండను, నవంబరు 28:—ఇటలీ ప్రధాన స్థానముల నుండి రైతుల విలేజుకు డిల్లు తెలియజేయబడుచున్నది. గ్రీష్మ పర్వతమున కిరపార్జ్యము యందుండు లోయలను వైరిసేసలు వ్యర్థముగనేకాదు ముట్టడించినవి. నెటికెమునై ట్టెభూమినుండి గను భూములకు వైరి సేసలు రావెత్తించు చున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. విశేషా ప్రమాదస్థితి ఇటలీ వారిని కలుగజేచి ప్రధాన వైద్యములు శత్రుపంక్తిని వీడవని జర్మనీయుల యాశ.

ఆంగ్లవైద్యములకు వచ్చుచు తమ కేర్వానై నర్థముల యందు గమిగూడుచున్నది. వ్యవసాయమున కంటే వాతావరణస్థితి బాగుగ నుండుటచే వైరికు లుత్సాహపూరితులై యున్నారు. మాతన పరిసరములు వారికి సంతోషమును గూర్చు చున్నవి. వైరికులు పోవుచుండ గుమ్మముకడనుండి వ్యర్థ శ్రీలు ఆంగ్లవైద్యుల వాక్యమిచ్చుచుండిరి. వైరికులకు స్వాగతమును నూచించు ప్రక్రియ లచ్చటచ్చట గోడలపై నంటింపబడి యుండెను.

జర్మనీయులకు వశమైన ప్రదేశము

అందలి కూరగాయల ఫలములు.

అమ్మనైవేద్యము, నవంబరు 29:—ఆస్ట్రోజర్మనీ సేనలు ఇటలీవారి ప్రదేశమును కొంతకాలం కాక్రమించు కొనియున్నవి. శుభ్రదేశములోని కూరగాయల పండ్లు మున్నగున వేల్పు వీని యొగింప వలసివచ్చెను తీర్మానింప సైంక సంఘము వేర్వేరుప వియ న్నా నగరమున నభిజరుగును.

లండను, నవంబరు 29:—గతవారమునందు పరాసు శత్రువులను తేరిన ఓడలు 909, అచటినుండి బయలుదేరిన వాటి సంఖ్య 803. 1600 టన్నుల తక్కువ బరువుగల 33 స్త్రీమరులు ను, అంతకు తక్కువది ఒకటియు ముంచివేయబడినవి. మూడింటినికేత్రువు కడిగించిరిగాని కార్యము లేకపోయెను.

25-వ తేదీ నంతకును వారములోగల ఇటలీ శత్రువులను తేరిన ఓడల సంఖ్య 441. అచటినుండి బయలుదేరిన వాటి సంఖ్య 367-1500 టన్నులకు తక్కువబరువుగలవి ఒకటియు అంతకు తక్కువబరువుగలవియు ఒకటియు ముంచివేయబడినవి.

బంధించబడిన శత్రునౌకలు.

రయోడిజరికా, నవంబరు 29:—జర్మనీవారి నౌకలు 20 నర్జంధావాసమున నభివృద్ధిచుచున్నవి. మిత్రమండలి కాహార రపదాముల దీసికొనిపోవుటచే ఈ నౌకలను వినియోగింప వలసినదని ప్రాన్సువారు నూచించియుండిరి పరాసువారి నూన మను ప్రదేశము ఆమోదించెను.

ఇటలీవారి ప్రకటనము.

లండను, నవంబరు 28:—గంగమునందంతటను స్థిరంగా దళయగ్రము తీక్రమగనుండెను. స్థేవునైవేద్యము వైరినౌకల వైర్ధింకలకులగాల్చి వారలకు నష్టమును కలిగించితిమి. నూనిజు వెజాసా, అల్బేరియాదలకు కలియుగమున వైరిసేన లూన స్థిరమై ట్టెదలగా తొలగిగట్టితిమి.

ఇటలీయులకు విషపదార్థ తోలగిపోవుట.

లండను, నవంబరు 29:—ఆంగ్లవైద్య ప్రతినిధి రైతుకు విలేజుకు డిల్లు తెలియజేయబడుచున్నది. ఇటలీయులకు విషపదార్థ తోలగిపోయింది. మిత్రమండలివారి సేనలు గాక గర్భము వైరుల సైన్యములకు ఇటలీవారి సేనలు కొనియాడ మున్నవి. వెనకటికలై జర్మనీవారి సేనల కిప్పుడు సహాయ లు వచ్చుచుండుటలేదు. నవంబరునెల పంప జర్మనీయు మధ్యలై యున్నారు. సహాయ సేనల సంప సమర్థులుగాక డిజివో, జర్మనీయు ఇటలీరంగమున లభ్యమైన యవవాళ ప చేతులార కడిచితిమి. యుద్ధరంగమున శత్రువైద్యం విశేషముగ కష్టపాడెను.

చీనా

దిగుమతులకు లైసెన్సులు.

వాషింగ్టను, నవంబరు 29:—దొరతనమువారు లైసెన్సు దిగుమతును బట్టి ఎగుమతుల పాలించుచుండిరి. ఇట్టి నెలనముననే దిగుమతులగుడ నెలకొల్పు యుద్ధనర్తక మువారి లైసెన్సులేక దిగుమతి చేయగూడదని ప్రెసి డెంట్ నిల్వనగారు నిరోధించిరి.

చీనా శత్రుదబ్బాలు.

వాషింగ్టను, నవంబరు 28:—దొరతనమువారు చీనా శత్రునంతయు వశపరచుకొనుచున్నారు. ఈ విధానము నింకను వా రవలుజరిపినచో అహారపదార్థములకు డబ్బాలు దొరకుట కష్టము. పోటీలకైన టిన్నుధరలు పానకు 80 సెంటునరకు పెరిగినదని “వెరనుస్ట్రీలు ఇన్వీట్టూటు” కమిటీయొక్క అధ్యక్షుడు వర్తక కాళివారికి తెలియపరచెను.

హాలండు

హాలండు తాటస్థ్యము.

లండను నవంబరు 29:—హాలండు రాజ్యాంగ సభ యందు ప్రధానమంత్రి యట్టనెను. పర్యవసాన మేమైనను హాలండువారు తమ తాటస్థ్యమును వీడరు. కాని ఎవరేని తమ్మెదిరించినయెడల హాలండువారు స్వయంజాగ్రత్తము పా రాడుదురు. ఆర్థికవిషయములను చర్చింప స్వల్పరెండువారు తటస్థులను సమావేశ మొనర్చు నిశ్చయించిరి గాని స్విజర్లెండు వారు తమ యుద్ధమును మానుకొనిరి.

చీనా

చీనారాష్ట్ర పురోవృద్ధి

జపానీయుని కలహం.

న్యూయార్కు, నవంబరు 28:—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల యందు జపానీవారి ఆర్థికసంఘం నాయకుడైన జేరను మెగాటాగా టిటికల నుపశ్చనించిరి. నభయండు (ఆర్థిక వాణిజ్యదులయందు ప్రఖ్యాతి కపించిన వారనేకులు కల రు చీనారాజేపు టాధారములను అమెరికా జపానీయుల క్రమముగ వృద్ధిపొందించినచో తమయరువురకగాక చీనాకు గూడ విశేషమగు లాభము కలుగవని జేరనుగారు చెప్పిరి.

జర్మనీ

ఖైదీల దుస్థితి.

లండను, నవంబరు 28:—నడండాపద్ధతున్న రైతురు గారి విలేజుకు డిల్లు వ్రాయబడుచున్నది. ఇండియను ఖైదీలను, జేరియపు ఖైదీలను జర్మనులు చాల కూరముగ జూచుచు ఏమూర్తియు తప్పుచేసిన కఠిన ప్రహరణముల నొసగుచున్నారని బ్రిటిషు ఖైదీలు గట్టిగ సెక్కి చెప్పబడుచున్నారు.

ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా యుద్ధము.

లండను, నవంబరు 29:—తూర్పు ఆఫ్రికావారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—సింబాసు నుండి తిరిమివేయబడిన జర్మను లిప్సకు తిండి కాహారమును యుద్ధమునకు పండుగుండును లేక గ్రహమానది సమీపమున నున్నారని తెలపబడెను.

నీవాలా సమీపమున మాహంజి ప్రదేశములో కర్నలు సేధాణులగారు మరతుల గోరికనే 110 గురు జర్మను వైరకులు 1, 212 ఆస్కారిలు, తక్కిన జేరియ వైరికులు 2200 మందితో కశ్యమయ్యెను.

స్కాండినేవియావారి భావము.

క్రిస్టియనియ నవంబరు 29:—స్కాండినేవియా రాజులును, ప్రముఖులగు రాజకీయ వ్యాపారస్థులు రహస్యముగ సభల జరుపుచున్నారు. తాటస్థ్యమును వీడవని యా సభలయందు కీరు వక్కాడింపవచ్చును. సంధి నూచనములు తమ రాష్ట్రములనుండి ప్రారంభము కావని వీరభయ మియ్య వచ్చును.

విశ్వవిద్యాలయ సంఘము:—ముందు వారమున ఈసంఘమువారు చెన్నపురిలోని కళాశాలలను పరిశీలించెదరు. ఈ సంఘమున ఎనమండుగురు సభ్యులు గలరు. వీరందరును ముఖ్యులగు కళాశాలలోని ప్రముఖులు. ఈసంఘమునకు మార్కు హంటరు గా రధ్యతులు. ఈసంఘమువారి పరిషత్పరిత మునుగూర్చియు విద్యార్థుల వర్తనమునుగూర్చియు మార్కు హంటరుగారు దొరతనము వారికి రిపోర్టును పంపెదరు. ఇట్టి సంఘమే మై కల్యాణముగలవులలో ఉత్తర జిల్లాలకును హైదరాబాదునకును వెళ్లెనది. విద్యార్థుల అనురాగమును బడయ జాలని హంటరుగారి నీ అధ్యక్షతకు నియమించుటలో చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము వారి భావము వింతగా నున్నదని హిందూపత్రిక వ్రాసినది.

యుద్ధ తంత్రీవార్త.

డెల్ల నవంబరు 28:—శ్రీరాజ ప్రతినిధి కిట్లు తంత్రీ వార్త సంబంధము.—ఆంగ్లేయులు ముట్టడి కార్యముల పా గించి బోల్లోను అరణ్యమును, గ్రామమును గూడ వశపరచు కొనిరి. ప్రాముఖ్యులగు స్థానమును వశపరచుకొన జర్మనీయు లనేకమగు ప్రతి ముట్టడుల సొనర్పిరి. కాని ఆంగ్లేయులు తమస్థానములను బలపరచుకొన, జర్మనీయులు తమ యత్నముల మానుకొనిరి. ఫిరంగు లనేకములు వైరులయొద్ద నుండి వశపరచుకొంటిమి. వెర్దును గంగమున జర్మనీయులు వశపరచుకొనిన స్థానములపై పరాసువారు ముట్టడి జరిపి వాని నన్నిటి నొక్కసారిగ స్వాధీనపరచుకొనిరి. జర్మనీవారి పైని కులు 8 వేలు బంధితులై యున్నారు.

ఇటలీరంగమున బ్రెంటాస్టేవులకు నడుమ సమరము భీకరముగ నున్నది. స్థేవునది సమభూములకు పశ్చిముననుండు పర్వత ప్రదేశముల లో నైర్దు మూడు స్థలములయందు ముట్టడించుచు స్వాటూంబా పర్వతమునొద్ద జర్మనీసేనలు పర్వత శిఖరముం పరచుకొన, ఇటలీవారు పర్వతముల కీలనుండు రక్షణస్థా ములయొద్ద నిలచి జర్మనీయులతోడ పోరాడుచున్నారు. బ్రెంటా పర్వతముపై సేనయొద్ద నున్నది, ఏషియాగోపీట భూమిపై ఓటిలిటయొద్దనున్న గూడ యుద్ధములు జరుగుచున్నది. ఆస్ట్రోజర్మనీవైద్యములు కొంతప్రకారము నాక్రమించుకొనిరి. గాని ఇటలీవారు తమస్థానముల రక్షించుకొను చుండిరి చెప్పవచ్చును. ఆంగ్లపరాసు వైద్యములు సహాయార్థము వెల్లుచున్నవి. జెరూసలేమునకు రిక్తి వయశ్యమారమున నుండు నొకగ్రామమును ఆంగ్లేయులు బట్టుకొనిరి. పురమునకు పశ్చిమముననుండు ఉన్నతస్థానమును తురుష్కులు రక్షించుచు న్నారు.

రష్యలో తాత్కాలికపు దొరతనము పడిపోయినది. మొదలు, బాధ్యతాయత మగు పాలకవర్గ మేదియు వేర్పడ లేదు.

దత్తమండల బ్రాహ్మణేతర సభ.

(జేశహితైక బ్రాహ్మణేతర సభ.)

ఈసభ కడపలో డిశంబరునెల 8 వ తేదీని దివాను బహదరు కేశవశిర్డిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. చాల మంది ప్రతినిధులు దత్తమండలములం దన్ని జిల్లాలనుండియు వచ్చెదరు. స్థేగు వలన అవ్యర్థములకు వెళ్లి నవారికి ఆహ్వాన పత్రికలు చేరక పోవచ్చును గాన నందరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు. కాంగ్రెసు లీగు విధానము నందరు నామోదింప ప్రార్థితులు. ఎల్లరును సహకారులు కావలెను. ఇదియే ప్రథమ సమావేశముగాన చాల సుత్సాహమును చూపవలెను. ప్రతి వర్సరము నిట్టి సభల నికముందు జరు పవలెను. డిశంబరు నెల 7 వ తేదీని సాయంత్రము 5 గంటలు మొదలు వలంటిరులు రైలు స్టేషను యొద్దనుండురు. ఎంత మంది ప్రతినిధులను సంప్రదించు సంఘములవారు 7 వ తేదీ లోపుగా కార్యదర్శులకు తెలపవలెను. అని ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు కే. రామలింగయ్య శ్రేష్ఠిగారును సంయోగ కార్యదర్శులు బి. పి. దేవరాజులునాయుడు, బి. ఏ. బి. ఎల్. యదగల్గ చిన్న వేంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారును ప్రకటించిరి.

సర్వే అపిష్ట:—సర్వేచేసిన వెంటనే రి కటిల్మెంటు చేసినను చేయకున్నను సరిహద్దు అసీలు వాయిదా నెలదినములు మాత్రమేగాని మూడు నెలలుగా నుండగూడదనియు సర్వేలక్ష్మీనుండి రికార్డు వచ్చినది మొదలు స్పెషలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసురుల డైరెక్టరు హోదాలను చెలాయించవలెనని యును ఈ ఉత్తరువును సర్వేఅప్ట సవరణ ఆమోదింపబడిన పిమ్మట అమలులోనికి రావలె ననియు దొరతనమువారు ఉత్తరువు చేసిరి.

28-వ తేదీని రాజప్రతినిధి మాంటేగుగారు రీక్రిండి వారలకు సందర్శనము ల్లాసగిరి. నవాబు మహ్మదు వెసాల్ ఖాన్ మాంలగు లాలా గుఖిబ్జీసింగు, మాంలగు కెప్తాను అబాల్ ఖాన్ గారలు.

నవంబరు 26-వ తేదీనాటి కాంగ్రెసులీగు ప్రతినిధులు మాంటేగు రాజప్రతినిధిగారిని సందర్శించునపుడు మదనమోహనమహాశయ్య, ఆర్. ఎం. మధోబ్దుగారలు గూడ ప్రతినిధులు లగ జోయిరి.